

GLAS GORENJSKE

LETNO VIII. — ST. 36

KRANJ, 3. SEPTEMBERA 1955

1. september 1955

Prvega septembra je začel veljati nov komunalni sistem. Po temeljnih pripravah, ki so pri nas na Gorenjskem trajale doma leta dni, so odpadli dosedanja administrativne občinske meje, namesto strarih občin pa so se organizirale nove gospodarsko - družbene enote — komune.

Na Gorenjskem je 11 novih občinskih ljudskih odborov, namesto 35 dosednjih. Od tega sta občini Cerknica in Ziri ostali v starem obsegu, ostale pa so več ali manj povečale, tako da so se posamezna področja, ki so že prej gospodarsko in družbeno težila k večjim in razvitejšim centrom, združila z njimi. Najbolj se je povečal obseg občine Kranj, ki sedaj zajema področje od Jezerskega do Zabnice in od Goričke do Mavčiče. Oba dosedanja okraja Kranj in Radovljica sta se združila v enoten okraj za vso Gorenjsko s sedežem v Kranju.

Ze sama ostvaritev komunalnega sistema pomeni bistven napredok v razvoju naše socialistične demokracije. S tem aktom zelo razširjamо novo družbenega upravljanja. "Milijoni državljanov naše domovine", je dejal tov. Edvard Kardelj, ko je obrazlagal pred Ljudsko skupščino zakon o ureditvi okrajev in občin, "bodo odslej lahko neposredne in aktivne sodelovali pri reševanju osnovnih vprašanj družbenega življenja. To jim bo dalo novo vzpodbudo za razvijanje iniciativ na vseh področjih družbenega življenja."

V tem smislu je ostvaritev komunalnega sistema samo nadaljnji logični korak v poglabljaju tistega revolucionarnega procesa, ki je začel z izročitvijo podjetij v upravljanje delavcem.

Seveda je iluzorno pričakovati, da bodo komune že same po sebi bistveno spremene gospodarsko in družbeno življenje v občini. Komune se bodo razvijale in se bodo gospodarsko krepile, hkrati s krepitvijo našega celotnega Jugoslovenskega gospodarstva. Zato so napačne in zlonamerne govorice, da pomeni uvanjanje novega komunalnega sistema razbijanje naše državne in gospodarske enotnosti. Zato so tudi zgrenjeni računi tistih, ki so misili, da pomeni organizacijo novih občinskih skupnosti, rahlanje obveznosti do jugoslovenske skupnosti. Taki računari so presojali koristi nove komunalne ureditve samo s stalično dinarja. Zato so se pri razpravah o komunah pojavili različni lokalizmi, ki so tudi na

Gorenjskem (pri razpravljanju o enotni ali deljeni Poljanski komuni) močno izstropili.

Komite se bodo razvijale in dobivale svojo socialistično vsebino samo z vztrajnim delom pri prevzojni naših ljudi, ki jim (saj nekatemer in ponokod) različni predsedki še vedno branijo aktivno posegi v družbeno dogajanje. Vse možnosti neposrednega sodelovanja pri upravljanju komune: razni sveti pri ljudskih odborih, komisije, zbori volivcev, krajevni odbori itd., ostanejo le možnosti vse dotlej, dokler ne začne ob sodelovanju vseh državljanov solidno funkcioničirati.

V današnjem, prvi fazi razvoja novega komunalnega sistema je zato ena najvažnejših nalog vseh političnih organizacij in ljudskih odborov, da pospešeno delajo na uveljavljanju teh organov, ki predstavljajo osnovni mehanizem naše socialistične demokracije. Nova občina brez dobrih in razvilitv svetov, je preveč podvržena raznim birokratiskim nevarnostim, ki še vedno ogrožajo rast našega družbenega in gospodarskega sistema.

Stojimo na začetku velike poti. Komune niso nekaj statičnega, one se bodo razvijale in v tem razvoju bodo nedvomno odpadle vse tištete umetne tvorbe, ki nimajo pogojev za samostojno gospodarsko in družbeno življenje. Obenem pa se bo morda pokazalo, da so dolocene občine preobširne. Skratka, vse tiste teritorialne probleme, o katereh je bilo izrečenih v prečlosti (tudi na Gorenjskem) dokaj želenih priporab, bo izglašil sam razvoj.

Komunalni sistem odpira široke perspektive nadaljnemu razvoju vsega našega družbenega in gospodarskega življenja. V tem je osnovni smisel največje povojne reorganizacije naše državne ureditve. Zaradi obstoja močnih gospodarsko - družbenih samoupravnih enot — komun se bo izmenjala struktura vsega našega državnega sistema do najvišjih predstavninskih tel. Ker, če je komuna, kakršno si zamišljamo, osnova vsega političnega sistema in če zares postane najvišja šola socialističnega demokratizma, potem bo nedvomno prav v tej vzniklo jedro vseh, torej tudi najvišjih družbenih organov.

S 1. septembrom prihajamo v fazo, ki jo brem pretiravamo lahko imenujemo za eno najvažnejših etap v razvoju naše socialistične demokracije.

S 3. redne seje Okrajnega ljudskega odbora v Kranju Število uslužencev na Gorenjskem se ne bo povečalo

Danes sta bili v Kranju najprej ločeni seji Okrajnega odbora in zabora proizvajalcev, nato pa skupna seja Okrajnega ljudskega odbora v Kranju. Ker je s 1. septembrom začel tudi v praksi veljati novi komunalni sistem, je imela današnja tretja seja Okrajnega ljudskega odbora izrazito delovno obeležje.

Seja Okrajnega zabora

Prva točka dnevnega reda ločene seje Okrajnega zabora, je bil odlok o notranji organizaciji in sistematizaciji delovnih mest upravnih organov okrajnega ljudskega odbora.

Poročevalec komisije je v svojem poročilu napisal, da bo imel sedanji okrajni ljudski odbor 248 uslužencev, medtem ko sta imela prejšnja okrajna ljudska odbora v Kranju in Radovljici skupno 297 uslužencev.

Uslužencev v prejšnjih občinskih ljudskih odborih je bilo 308, medtem ko sedaj znaša njih število 362.

Na osnovi teh številkov bo v novem okrajnem ljudskem odboru in v občinskih ljudskih odborih zaplošeno skupno 613 uslužencev, medtem ko jih je bilo doslej 605.

Govorcev o tem, da bo novi komunalni sistem terjal znatno višje izdatke za državno upravo, so torej neosnovane, ker se bo število uslužencev na Gorenjskem povečalo le za osem.

Dejansko stanje pa je tako: število 613 uslužencev, po meni le sistematizacija delovnih mest, medtem ko dejansko primanjkuje okrajnemu ljudskemu odboru in občinskemu ljudskemu odboru še okoli 70 uslužencev, da bi bila vse delovna mesta primerno zasedena. Doslej še ne vedo, kje bo moč te ljudi dobiti.

V razpravi k tej točki dnevnega reda se je oglašil odbornik Cene Beznik in izrazil po-mislike glede na število delovnih mest v posameznih tajništvenih oziroma upravah.

Deloval je, da se mu zdi preveč uslužencev v tajništvu za zdravstvo, upravi za gozdarstvo in finančni inšpekcijski.

Predsednik OLO Košmelj je na te po-mislike odgovoril, da so ta delovna mesta še predvidena za začetno uspešno poslovanje okrajnega ljudskega odbora ter da bi bilo dobro in pametno tajništvo za zdravstvo in finančno inšpekcijski še okrepiti z nekatimeri strokovno sposobnimi uslužencemi, ne pa njih število še zmanjševati.

Odborniki so nato v celoti izglasovali predlog odloka.

V nadaljevanju razprave so

tudi glasovali o predračunu dohodkov in izdatkov okrajnega ljudskega odbora za dobo september - december 1955. Soglasno so izglasovali predlog, ki predvideva do konca leta 30,270.000 dinarjev dohodkov in prav toliko izdatkov. Poročevalec komisije je bil A. Babič.

Sprejeli so tudi sklep o po-vračilu stroškov odbornikom, članom svetov in kolegijskih organov OLO, sklep o začasni ureditvi dopolnilnih plač in položajnih dodatkov uslužencev okrajnega ljudskega odbora in prav tako sklep o po-vračilu prevoznih stroškov uslužbenecem OLO. Ob koncu so sprejeli tudi pravila "Uradnega vestnika" okraja Kranj.

Seja Zabora proizvajalcev

Zbor proizvajalcev je imel na programu točko več kot o-najkrajni zbor. Spremenil je se stavbo odborniških komisij. Na zadnji seji, ko so imenovali komisije; mandatno imunitetno, komisijo za vprašanja delavskoga upravljanja in za predpise, so nekatere odbornike volili v več teh komisij.

Zato so na tej seji razrešili Franceta Arha iz mandatno imunitetne komisije in namesto njega izvolili Ivana Peterlenja. Tudi v komisiji za vprašanja delavskoga upravljanja so razrešili tov. Arha in namesto njega izvolili Antona Kunčiča. Ker so v komisijo za predpise zadnjic izvolili Mirka Zupana, ki je pravzaprav član okrajnega zabora, so namesto njega zvolili Mirka Knifca. Omenjeno komisijo so dopolnili še z dvema novima članoma in si-

cer z Ivanom Marcem in Metodom Rotarjem.

Ostalih 6 točk, ki so bile enake kot na seji okrajnega zabora, je zbor proizvajalcev sprejel brez posebnih razprav.

ZMANJSATI PROIZVODNJO IN ODPUTITI DELAVCE — ALI?

Pred zaključkom seje se je priglasil k besedi odbornik Zumer iz podjetja "Niko" v Zelezničkih. Predlagal je, da naj bi zbor proizvajalcev razpravljal več tudi o problemih v podjetjih in ne samo o raznih tehničnih in organizacijskih vprašanjih. Navedel je problem lastnega podjetja, ki pa je značilen za skoraj vsa podjetja. To so predvsem težave, ki jih imajo z Narodno banko z najemanjem obratnih kreditov.

Povedal je, da je njih pod-

bil imenovan Bogomir Deutajništa za gospodarstvo Vid Pogačnik; tajništa za prosveto in kulturo Janez Grum;

tajništa za zdravstvo in socialno politiko Janez Ogorelec ter tajništa za notranje zadeve Janez Skrabar. Razen tega so imenovali tudi šefe uradov in uprav OLO, inšpektorje, ter izvolili za direktorja Zavoda za planiranje Jožeta Dolenca.

Zbor proizvajalcev je sklepal priporočilo gospodarskemu svetu, da prouči ta vprašanja za vsa podjetja in podvzame primerne korake za ureditev teh odnosov z Narodno banko.

Skupna seja Okrajnega ljudskega odbora

Ivan Košir, dosedanji sodnik za prekrške OLO Kranj. Izvolili so tudi komisijo za davčne pritožbe, okrajne razlastitvene komisije, komisije za revizijo glavnih projektov in komisije za uslužbenška vprašanja.

Ob koncu so odborniki OLO imenovali tudi vodilne uslužence.

Za načelnika tajništva za občno upravo in proračun je izvoljen Štefan Dolenc.

Na Koroški Beli bodo proslavili krajevni praznik

Na prevečer 14-letnice usmrtnitev prvih talcev na Kor. Beli bo organiziral krajevni odbor ZB Javornik - Koroška Bela — ob sodelovanju vseh množičnih organizacij — krajevni praznik. Zvečer bo zbrališče pred spomenikom na Javorniku, od koder bo odhod na pokopališče. Na grobovih talcev bo žalna komemoracija, njej pa bo sledila v dvorani Šole na Kor. Beli akademija v počastitev krajevnega praznika. Na akademiji bodo nastopali odseki javorniške Svobode in pevski zbor upokojencev z Javornika. V počastitev krajevnega praznika bodo razvili na akademiji javorniški upokojenci svoj prapor.

Čilska gosti v Kranju

V sredo dopoldne sta obiskala Kranj visoka gosta iz Čilea in sicer generalni sekretar Narodne socialistične partije Čilea g. Aniceto Rodriguez in sekretar za mednarodne zveze te partije Oscar Waiss.

Najprej so obiskali tovarno za elektrotehniko in finometriko "Iskra" v Kranju, kjer so se precej časa zadržali v razgovoru s predstavniki delavskoga samoupravljanja in se zanimali za funkcioniranje organov delavskoga upravljanja.

Po obisku v "Iskri" je visoka gosta, v katerem spremstvu je bil tudi član Glavnega odbora Socialistične zveze delovnega ljudstva Slovenije dr. Jože Potrč, sprejel predsednika občinskega ljudskega odbora v Kranju Vinko Hafner. V razgovoru z gostitev je bil v kratek čas zadržali več kot tri ure. Nadvse živo so se zanimali za novi komunalni sistem in njegovo funkcioniranje ter zahtevali o

teh problemih podrobna pojasnila.

Po razgovoru, ki je potekal v nadve prijateljskem vzdusuju, je visokim gostom na čast pripred v prostorih hotela "Evropa" svečano kosilo predsednik ljudskega odbora Vinko Hafner. Razen omenjenih gostov sta se udeležila kosila tudi direktor tovarne "Iskra" Silvo Hrast in predsednik UO Anton Seljak.

Med kosilom so nadaljevali razpravo o komunah, razgovor pa so popestile anekdotne iz partizanskega življenja iz časa narodnoosvobodilne borbe.

Oko 4. ure popoldne so se gostje odpeljali na Jesenice. V zgornjih prostorih Kaznine jih je pozdravil glavni direktor Železarne Jesenice Milan Kristan, podpredsednik jesenice občine Viktor Brum, sekretar komunskega komiteja ZKS Bogdan Knaflčič, predsednik delavskoga sveta Anton Pintar ter zastopniki upravnega odbora.

Generalni sekretar Narodne socialistične stranke iz Čilea se je zanimal za delavsko upravljanje v Železarni in drugih podjetjih, predvsem pa so ga zanimale zdravstvene ustanove. Z izjavami o njih problematiki sta bila gostu zelo zadovoljna. Razgovor je potekal v nadve prisrčen in najlepšem razpoloženju.

A. U.

V počastitev vaškega praznika so poležili na spomenik padlih borcev in talcev vence

Pred spomenikom padlih borcev in talcev na Blejski Dobravi je bila v nedeljo skromna svečanost. V spomin na številne žrtve in druge dogodke iz dne NOB, praznujejo ta dan vaščani svoj praznik. Letos so med drugim, predstavniki političnih organizacij v vasi položili ob spo-

V tej številki:

Zuncanje politični komentar (stran 2)

Na 3. strani berite mnenja predsednikov novih občinskih ljudskih odborov ob uveljavljanju komunalnega sistema

Obrazni pojav (stran 4)

Z obiska pri kranjskih puškarjih (stran 5)

O tem in o vseh ostalih najvažnejših dogodkih preteklega tedna, berite v današnji številki

Ves pretekli tehen so se čutili v svetovnem tisku močni odmevi na predlog ameriškega zunanjega ministra Dullesa o pomeritvi na Srednjem vzhodu — med Izraelom in arabskimi državami — ter o ureditvi problema palestinskih beguncov. Dulles je predlagal, da bi s pomočjo neutralne mednarodne komisije trdneje določili meje med Izraelom in sosednjimi državami, prizadete države pa bi morale dati dočlena poročta za spoštovanje teh meja in za mir in varnost na njih.

Izraelska vlada je dolgo proučevala ameriško izjavvo in se v načelu nekako strinja z njo; manj soglasja pa je naletela pri libanonski, iraški in egiptovski vladi.

Vprašanje usode otoka Ciper, ki je ena najvažnejših strateških točk v Sredozemlju, je že dalj časa v ospredju svetovnih dogodkov. Otok, ki ima večinoma prebivalstvo grškega porekla in večjo manjšino (18%) turškega prebivalstva, je vsa leta od prve svetovne vojne pod britansko upravo. Zadnja leta pa se je čutilo na njem vedno močnejše nacionalistično gibanje za priključitev k Grčiji.

30. avgusta je bila v Londonu prva delovna seja grško - turško - britanske konference o Cipru in obrambi vzhodnega Sredozemlja. Na seji, na kateri so najprej sklenili da bo stalni predsednik konference britanski zunanjji minister Macmillan (s tem sklepom je bil dosežen ponovni uspeh britanske diplomacije, ki se ji je na ta način posrečilo postati nekakšen razsodnik in posredovalec med ekstremističnimi stališči Grčije in Turčije), so šefi delegacij razložili svoja stališča o vprašanjih, ki so na dnevnem redu.

Poročajo, da zastopa Velika Britanija predlog o ustanovitvi nekakšne obrambne skupnosti, v kateri bi bile pod okriljem Atlantskega pakta Velika Britanija, Grčija in Turčija. Tako bi bile lahko grške in turške čete razmešcene na Cipru pod skupnim poveljstvom. Velika Britanija pa je pripravljena dati prebivalstvu Cipra široko avtonomijo v okviru nove liberalne ustanove. Vprašanje samoopredelitve prebivalstva za priključitev Grčiji ali za avtonomijo naj bi proučevali šele kasneje.

Po razgovorih francoskih državnikov z maroškimi nacionalističnimi voditelji v Aix-les-Bainsu (o čemer smo že poročali) je bila te dni posebna seja francoske vlade posvečena maroškemu vprašanju. Na seji so sprejeli sklep o ustanovitvi nove predstavniki vlade v Maroku, v kateri bodo zastopane vse stranke, tudi nacionalistične. Nekaj posledice te seje so tudi: odstop guvernerja Grandvala, odstranitev sultana Ben Arafa z maroškega prestola, imenovanje De la Tura za novoga generalnega rezidenta Maroka in napovedi o premestitvi pregnanega sultana Ben Jusufa iz Madagaskarja v Pariz.

Razmeroma hladen sprejem (ki ga je nedvomno povzročila nihajoča japonska politika med Ameriko in LR Kitajsko) je doživel v Ameriki japonski zunanjji minister Sigemicu, ki se te dni mudi v Washingtonu. Imel je že nekaj razgovorov z ameriškim zunanjim ministrom Dullessom, predvsem o splošnih političnih problemih in o položaju na Dalnjem vzhodu.

Družbeno življenje v domžalski komuni bo treba poživeti Mesto komunistov je v družbenih organizacijah

Minulo nedeljo (28. t. m.) je bila v zadružnem domu na Viru prva skupna konferenca komunistov iz območja nove domžalske komune, kjer so predvsem razpravljali o problemih Zveze komunistov in o vlogi komunistov v novi občini. Udeležilo se jo je nad 200 komunistov.

Tov. Zdravko Troha, sekretar komunskega komiteja ZK Domžale, je v svojem obširnem poročilu nakazal precej perečih problemov, ki nastajajo v osnovnih partijskih organizacijah na terenu ter obnavljajo delo samih komunistov.

Iz tega poročila posnemamo, da je v območju komune Domžale 430 komunistov, ki so gimi podobnimi nepomembnimi.

Pogled na Domžale z zraka

vključeni v 23 osnovnih organizacijah. Od tega je 10 organizacij v podjetjih. Tov. Troha je ugotovil, da je delo komunistov zelo pomanjkljivo,

kar se predvsem odraža v osnovnih organizacijah v oddaljenejših krajih občine. Tej nedelavnosti so predvsem krvivi komunisti, ki se z raznimi neutemeljenimi in izmišljenimi izgovori branijo vsakega dela. Precej komunistov je takih, ki menijo, da svojo partijsko dolžnost izpolnjujejo že s tem, če se redno udeležujejo sestankov svojih osnovnih organizacij in če plačujejo članarino. To pa je že v osnovi zgrešeno. Komunist je v svojo osnovno organizacijo vključen predvsem zato, da od nje prejema navodila za njegovo delo na terenu in da njej odgovara za svoje de-

lo. In ravno zaradi tega se vse mi zadevami, medtem ko gre do resni problemi večkrat mimo njih. Zato takim partizkim organizacijam niso poznani vsi problemi kraja.

Komunisti, vključeni v partijske organizacije v podjetjih, se zelo radi „zabijejo“ za tovarniške zdovede in se za probleme terena večinoma sploh ne zmenijo. In ravno komunisti v podjetjih bi lahko s svojimi izkušnjami tekmeli, kot pa je, da svojo partijsko dolžnost izpolnjujejo že s tem, če se redno udeležujejo sestankov svojih osnovnih organizacij in če plačujejo članarino. To pa je že v osnovi zgrešeno. Komunist je v svojo osnovno organizacijo vključen predvsem zato, da od nje prejema navodila za njegovo delo na terenu in da njej odgovara za svoje de-

lo. In ravno zaradi tega se vse mi zadevami, medtem ko gre do resni problemi večkrat mimo njih. Zato takim partizkim organizacijam niso poznani vsi problemi kraja.

V nekaterih partijskih organizacijah se znajdejo ljudje, ki celo zagovarjajo gospodarski kriminal, namesto da bi ga uničevati. Nadalje je precej takih komunistov, ki so se cerkveno poročili ali se kako drugače udeležujejo cerkvenih obredov. Pri nekaterih partijskih organizacijah pa se je pokazala težnja, da bi se ti ste, ki so bili iz Zveze komu-

nistov izključeni zaradi odborjanja informbirojevske rešolje, ponovno sprejelo.

Več partijskih organizacij se v svojem delu prav ne znajde in čaka direktiv „od zgoraj“. Niso samostojne v svojem delu in niso seznanjene s problemi njihovega kraja. Vendar pa jim pravega dela ne bo zmanjkal, če se bodo zanimali za delo in probleme družbenih organizacij na terenu, kajti mesto komunista je ravno v teh organizacijah, pa naj si bodo političnega, športnega ali kulturnega značaja. Nekateri komunisti preveč radi kritizirajo, namesto da bi sami nekje konkretno delali. In ravno zaradi tega je družbeno in kulturno delo v Domžalah in okolici precej zamrlo. Najti bo treba način, da se to stanje zboljša, saj je za to dovolj pogojev. Tudi same partijske organizacije na terenu bo treba poživiti, ker nekatere že po več mesecih niso imele nobenega sestanka.

Nadalje se je tov. Troha dotaknil dela komunistov v DPD „Svoboda“. Ugotovil je, da bi moral biti kulturno življenje v Domžalah, kot središču ene najmočnejših komun v okraju Ljubljana, delo tamkajšnje „Svobode“ mnogo plodnejše, kot pa je. Tudi tu so krivci nekateri komunisti, ki imajo smisel za kulturno delo, pa se ga vendar brez opravičljivih vzrokov otepajo. Redki tovariši, ki se na vse načine prizadevajo za dvig domžalske „Svobode“ vsemu temu niso kos.

Tov. Troha je v svojem poročilu omenil še vrsto podobnih nepravilnosti, ki hromijo in zavirajo razvoj političnega, družbenega in kulturnega življenja v Domžalah in okolici. Res, da se je v svojem poročilu nekaterih problemov le dotaknil, vendar pa bi jih morali navzoči komunisti obširnejše obravnavati med razpravo. Toda v razpravi so diskutanti nakazane probleme prezrli, razpravljali so v glavnem le o tistih, ki jih je obravnaval že tov. Troha.

Zlata poroka na Jesenicah

Preteklo soboto sta praznovala 50-letnico poroke 74-letnega Valentina Kruščiča in njegove prav toliko staro živiljenjsko družico Elizabeta, stanujoča v Čopovi ulici 3 na Jesenicah. Na poročnem uradu so jima organizirali zlato poroko. — Predsednik jeseniške občine tov. Maks Dolinar je jubilanta nagovoril s primernimi besedami, jima izročil denarno nagrado ter ju po poroki pogostil. Zlato poročenca so počastili na domu tudi njuni bližnji in daljni sorodniki. Slovesnosti na domu je prisotnoval tudi zastopnik jeseni-

Heroju Andreju Žvanu - Borisu so odkrili spominsko ploščo Občani Gorj so lepo proslavili občinski praznik

V Gorjah pri Bledu so tudi svoboditev. Ob spomeniku v Spodnjih in Zgornjih Gorjih so položili vence. V Spodnjih Gorjih je spomenik na kraju, kjer so gestapovci ustrelili pet prvih talcev. Dnevi v avgustu pa jih vežejo še na druge spomine iz začetkov upora proti okupatorju. Zato so že pred leti sklenili praznovati 28. avgusta kot svoj praznik.

Tudi letos so pripravili obširen program in vrsto prireditve, s katerimi so začeli praznovati že v nedeljo, 21. avgusta. Naslednje dni so imeli šahovski dvoboj s šahistom Bleda. Pretekli četrtek zvezčer pa je godbena sekacija DPD „Svoboda“ priredila prvi samostojni mandolinski koncert, ki je povsem uspel. Prireditve se je udeležilo večje število prebivalcev in so začeli praznovati že v nedeljo, 21. avgusta. Naslednje dni so imeli 200 padlih borcev in žrtev. Koncert je vodil zborovodja France Kogoj, ki je hkrati tudi predsednik DPD „Svoboda“ in eden najdelavnejših članov društva.

S komemoracijami, ki so jih imeli v soboto zvezčer, so se spomnili vseh žrtev za o-

Železarna Jesenice bo zaposlila 150 novih delavcev

Se je čas, da se prijavite

Kakor smo že pisali, so v letosnjem prvem polletju na Gorenjskem zaposlili nekaj nad dva tisoč delavcev več, kar je bilo zaposlenih v preteklem letu. Po podatkih smo jih dobili v jeseniški Železarni, pa jih še vedno primanjkuje delovne sile, prečim reklassificirana. V prihodnjih tednih nameravajo zaposlitи 150 do 200 novih delavcev, kasneje pa verjetno še več. Potrebni so jim predvsem zdraviti moški.

Delovni kolektiv jeseniške Železарне ima letos nekoliko večji plan kakor ranj. Za izpolnitve teh nalog, so seveda poleg drugih stvari potrebeni tudi novi delavci.

Glas naših bralcev

Resnično - četudi neverjetno

Nedavno sem bil gost javnega uslužbenca z Jesenic. Povabil me je v Hotel Pošta na Jesenicah na čašo vina. Že v naprej me je potolažil, da na Jesenicah nimajo pristnega vina in da zavdovljijo goste z umetnim vinom, ker ga prav tako radi pišejo kot naravno vino. V družbi štirih smo sedli za mizo v Hotelu Pošta. Gostitelj je takoj naročil liter vina. Razgovarjali smo se in čez pol ure ugotovili, da vina še vedno ni. V vladnem tonu je gostitelj pri natakarju urgiral vino in prosil boljše postrežbe. „Tako prinesem“, se je glasil odgovor, a čakali smo še 15 minut. Kaj, pravite, ali je to solidna postrežba, ali pa nemarno zanemarjanje domačih gostov na račun tujev — Avstrijev, ki so v Hotelu Pošta na Jesenicah kaj dobrodošli? Dači prednost tujev je vsekakor prav, toda pustiti domačine čakati na čašo vina skoraj 1 uro, je več kot malomarno!

K. B.

Vandalizem ali kaj?

Med prvimi borci, ki so padli na Pokljuki, sta Jože Finžgar, kateremu so pred nedavnim odkrili spomenik, in Andrej Prešeren, ki je padel 20. septembra 1941 v dolini Meja pod Klekom. Prešeren je tudi tam pokopan, organizacija ZB iz Gorj pa mu je že pred leti postavila spomenik, ki je tik ob poti na Klek. Toda, kakor kaže, je nekomu ta spomenik trn v pe-

ti, ali pa si nekdo nad spomenikom sprošča svoje unicevne strasti, kajti spomenik je bil tudi letos poškodovan in omadeževan. Značilno je to, da se to dogodi (letos že drugič), ravno v času, ko ženijo živino na planino Klek. Naj bo kdorkoli, ki počenja te umazane stvari, dejanja sama povedo, da je brez srčne kulture.

Ljudje in dogodki

Zasedanje podkomisije ZN za razorožitev PREIZKUSNI KAMEN ŠT. 1

so perfektni. Pri opazovanju iz zraka se tudi marsikaj lahko „zgreši“ (saj končno lahko grade vojaške objekte pod zemljoi). Mednarodnim komisijam za razorožitev lahko mimogrede „uide“ iz evidence kak izredno pomemben vojni objekt in končno, ni treba (če gremo že tako daleč), da bi se vsi izdatki za vojsko prikazovali v proračunu. Če človek presoja, kaj vse bi se pravzaprav lahko skrivalo za posameznim predlogom in na kakšne vse načine bi se ta predlog lahko izigral, je jasno, da ga nobena, še takoj počenja te umazane vojaške baze, bi posebne mednarodne komisije kontrolirale razoroževanje in izvajanje razorožitvenega programa. Tu je tudi predlog francoskega predsednika vlad štirih velesil na ženevski konferenci, so hvaležen material za obravnavanje in solidna osnova za sporazumevanje.

Pobude, ki so jih sprožili predsedniki vlad štirih velesil na ženevski konferenci, so hvaležen material za obravnavanje in solidna osnova za sporazumevanje, v katerem se je pretekel ponedeljek začelo ponovno delo v podkomisiji ZN za razorožitev, daje precej upanja, da se bo razprava o razorožitvi končno vendarle premaknila z mrtve točke.

Za sporazum ni dovolj, če imajo tisti, ki se pogajajo pred seboj samo nekaj dobrih predlogov, marveč je treba predvsem kopico dobre volje in medsebojnega zaupanja. Dobra volja obstaja. To so izpričali Ženeva in vsi požneviški dogodki. Tudi zaupanje si utira pot v odnosu med državami. Toda tu je politika blokov pustila naitežje posledice. Zato bo zelo težko dosegati sporazum o razorožitvi, katere pa ta sporazum spoštuje.

Seveda vsi ti predlogi o kontroli nad razorožitvijo ni-

razoroževanjem, ker je tu ob tehnično še tako izdelanem osnutku kontrole, največ odvisno od zaupanja.

Od tod si lahko tudi razlagamo najnovejše stališče ameriške vlade, ki je po pisusu New York Timesa prišla do sledenih zaključkov: prvič, metode za ugotovitev prikritke atomskoga orožja so niso odprtih, v dogledni bodočnosti torej ni možna stoddostotna zanesljivost mednarodne kontrole. Drugič, razvoj mirnodobne uporabe jedrske energije gre hitro svojo pot, kar povzroča zmeraj večje in številnejše atomske načrte, ki pa bi jih lahko spremeniли v tovarne atomskega orožja. Tretjič, na podlagi prejšnjih sklepov sledi, da bi bil sporazum pred seboj samo nekaj dobrih predlogov, marveč je treba predvsem kopico dobre volje in zahodnem načrtu o mednarodni inšpekci, v celoti odvisen od obljub, ki bi jih dale države druga drugi.

ZDA pa po pisusu istega

listila niso pripravljene verjeti, da je Sovjetska zveza voljna izpolniti takšen dogovor in zato „neomajno naspro-

tujejo temu, da bi ameriško varnost postavile na tanko podlagi“.

Zato predlagajo ZDA še nekakšen začetni sistem omejevanja oborožitve, kar ni ravno razveseljiva novica ob začetku dela podkomisije. Grožnja z uničenjem, ki bi visele nad vsemi državami, ki imajo v rokah atomsko orožje, je po mnemu Amerikanec najboljša ovira atomske vojne, če bi prišlo do spropanja. Atomske bombe morajo ostati zato, da jih ne bi bilo treba uporabljati!

V določenem smislu odraža to protislovje položaj, v katerem je danes mednarodno sodelovanje. Sodelovanje je začelo, a pravega zaupanja še ni.

Zato pot do sporazuma v podkomisiji za razorožitev — in tudi drugje — ne bo lahka in bo treba dosti truda in dobre volje. Seje podkomisije so tajne. Zato nihče ne ve natančno, kaj se na njih govori in sklepa. Dosedanja poročila pa kažejo, da lahko pričakujemo kljub vsemu dočleni uspeh.

ZDA pa po pisusu istega

listila niso pripravljene verjeti, da je Sovjetska zveza voljna izpolniti takšen dogovor in zato „neomajno naspro-

tujejo temu, da bi ameriško varnost postavile na tanko podlagi“.

Podkomisija ZN za razorožitev je bila ustanovljena že</p

Komune so zaživele

Namesto 35 dosedanjih - 11 novih občinskih odborov na Gorenjskem

Predvčerajšnjim je začel veljati nov komunalni sistem. Skoraj 1500 novih občinskih ljudskih odborov, kolikor jih je v Jugoslaviji, je začelo z delom. Ob tej priložnosti smo se obrnili na vse predsednike novih občinskih odborov na Gorenjskem in jih zaprosili, naj posredujejo našim bralcem najneposrednejše naloge, ki stoe pred njihovimi občinami, spričo specifičnosti gospodarskega in družbenega razvoja v vsaki od njih.

Vsi predsedniki, razen predsednika poljanske in žirovske komune, so se naši prošnji rade volje odzvali in v razgovorih z našimi sodelavci izjavili sledeče:

Alojz Logar: „Preskrbeti bomo morali za zaposlitev 200-300 ljudi“

PREDSEDNIK NOVE OBCINE V BOHINJU

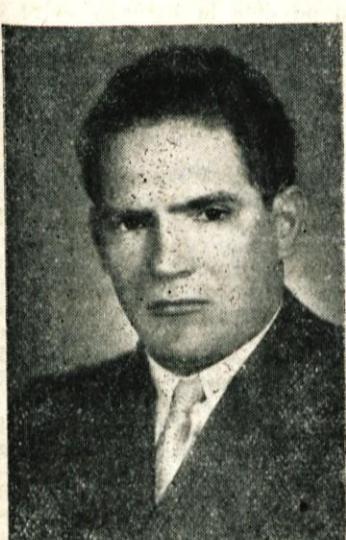
šina na kmetovalca je izredno majhna. Zato si bomo morali poiskati izhod v razvoju živinoreje, reji plemenske živine in predvsem predelavi mleka itd. Tu so podane tudi osnove za zvišanje dohodka v kmetijstvu. Predelavo mleka pa bo treba prilagoditi potrebam tržiča — morda s konzerviranjem mleka in podobno.

Razen teh problemov so še vprašanja turizma. Bohinj ima pravzaprav izredno ugoden položaj za razvoj te veje gospodarstva. Morali pa bomo nekoliko preusmeriti tudi na krepitev zimskega turizma. Seveda bo tu treba nekaj investicij, ker brez teh ne bomo dosegli sodobnega turizma.

S tem pa nisem nakazal vseh nalog in problemov, ki tarejo našo občino. Vprašanje družbenega standarda je vprašanje zase. Tu imamo probleme s stanovanji, vodo, cestnim omrežjem. V Bohinjski Bistrici je okoli 1300 ljudi, ki so skoraj brez tekoče pitne vode. V zvezi z razvojem potujočega turizma je poseben problem cestna zveza z Bledom. Ze v letosnjem letu se je pokazala ta cesta kot nezadostna. Bile so številne nesreče. Kakor pričakujemo, pa bo v prihodnjem letu ta promet še večji — že letos je bilo dnevno 200 do 400 avtomobilov v Bohinju — zato bo tudi nevarnost prometa večja. To pa je seveda problem ki se ne tiče samo nas ampak širše skupnosti in ga bomo morali tudi s takega obzora reševati.

Vinko Hafner: „Za izboljšanje življenskega položaja delovnega človeka“

PREDSEDNIK KRAJSKE KOMUNE

gati bo treba sorazmerno več sredstev v razvoj obrti, gostinstva in trgovine, ki zdaj znatno zaostajajo za razvojem industrije; v sodelovanju z zadružnimi organizacijami bomo nadaljevali pospeševanje kmetijstva, kot važnega gospodarskega činitev v občini. Opravljanje vseh teh nalog pa mora imeti za cilj izboljšanje življenskega položaja delovnega človeka.

Na drugo vprašanje:

Kako mislite organizirati čim bolj demokratično upravljanje komune in kako obdržati neposredne stike s prebivalstvom? —

Ivan Trojar: „Povečati skrb za kmetijstvo“

PREDSEDNIK OBČINSKEGA LJUDSKEGA ODBORA ŽELEZNKI

Da bi se uspešno reševali vse druge pereče naloge, bo predvsem potrebno učvrstiti neposredno povezanost občinskega ljudskega odbora in njegovih organov z neposrednimi proizvajalcem v industriji, kmetijstvu in obrti, oziroma z njegovimi predstavniki v delavskih svetih, kmetijskih zadrugah in zbornicah. Samo z njihovo zainteresirnostjo in podporo bo mogoče odpraviti množico perečih problemov in hkrati razvijati občino v resnično gospodarsko in družbeno skupnost. Dalje bomo morali z vsakokratnimi investicijami postopoma vkladiti sedanje nesorazmernje gospodarskega razvoja občine z njeno komunalno in stanovanjsko ureditvijo; vla-

Na gospodarskem področju je kot naša prva naloga razširitev in dograditev novih prostorov za naši največji

PREDSEDNIK OBČINSKEGA LJUDSKEGA ODBORA CERKLJE

Janez Močnik: „Naloge, ki nas čakajo na gospodarskem polju niso majhne“

Novi občinski ljudski odbor Cerkle je pravzel v upravljanje območje, ki je enako prejnjemu. Celotni predel je izrazito kmečki, zato je ena najvažnejših nalog novega občinskega odbora, da dvigne kmetijsko proizvodnjo. Res je to že delo kmetijskih zadrug, vendar ne želi novi odbor v tem vprašanju stati ob strani. Prizadeval si bo z vsemi agrotehničnimi ukrepi pomagati, posredno ali neposredno, slehernemu, ki se bavi s kmetijstvom. Prav tako važna naloga je pospeševanje in izboljšanje živinoreje. Ta se je posebno v zadnjem času precej izboljšala, vendar še ne v zadovoljivi meri. Urejevanje pašnikov, izboljšava travnikov, peskanje istih in izbira

rodovniške živine, to so nalo-

ge na tem področju.

Mladi in razvijajoči se industriji in obrti, bo potrebno v bodoče dati več vzpodobe in morda tudi sredstev, da se bo razvijala v našo skupno korist. Potrebno bo na vsak način dosegči še večje število novih obrtnih delavnic in tako preprečiti raznim šušmarjem nestrokovno in nekvalitetno delo.

Dograditi bo treba stanovanjski blok v Cerklih in s tem omemiti stanovanjsko stisko, ki je res pereča. Vsakodnevno se dogaja, da moramo odklanjati ljudi, ali pa jih prekomerno utesnjevati, ker nimamo potrebnih stanovanj. Posebno je pereč ta problem

za učiteljstvo in za veterinarja.

Pereč problem je tudi prekrba vasi z zdravo pitno vodo. Tako imamo celo vrsto vasi, ki morajo za pitje uporabljati skrajno nezdravo, lahko rečemo, z bolezniškimi klicami okuženo vodo. To stalno nam grožeča nevarnost bo nujno v najkrajšem času odpraviti, saj bi eventualna epidemija lahko povzročila ogromno škodo tem vasem in bi bila s tem ogrožena tudi vsa okolica.

Prav posebno odločno pa bomo morali nastopiti, da se reši že nekaj let pereč problem: oprema transformatorja v Poženku. Vaščani so ga že pred leti postavili ob objubi, da jim ga bo „DES“ v Kranju opremil. To pa se ni zgodilo do danes in še vedno samuje sredi polja prazna hišica, vaščani nekaterih vasi pa ne morejo delati s stroji, ker je napetost, ki jo daje stari transformator občutno prenizka. Res bi bil že čas, da tisti, ki so obljubo dali, to tudi izpolnijo.

Naloga, ki nas čakajo na gospodarskem polju niso majhne. Tega se zavedamo vsi in še vprašaj, skratka katastrofa z zaupanjem gledamo v stra privatnih in državnih zemljišč.

PREDSEDNIK KOMUNE BLED

Jože Kapus: „Poglobitev in utrditev demokracije“

Poglobitev in utrditev demokracije v ljudskih odborih in njih organih. Kar se te ureditev komunalnih del: izpopolnitve komunalnih načrav, istočasno ureditev blej-

Maks Dolinar: „Razširili bomo našo gospodarsko politiko“

PREDSEDNIK JESENISKE KOMUNE

di, da bomo organizirali dobre krajevne odbore. No, in če bomo vse to dosegli, je uspeh zajamčen.

Novo za Jesenice oziroma za naš ljudski odbor pa je, da v bodoče ne bomo smeli več gledati samo ozko Jesenic in še te bolj skozi Železarno, ampak da bomo morali našo gospodarsko politiko razširiti. I-meli bomo nova področja dela, o katerih doslej skoraj ni bilo govora, mislim predvsem na turizem, planšarstvo, kmetijstvo, živinorejo itd.

V zvezi s tem že pripravljamo ustanovitev nekakšne turistične podjetja, ki bo skrbelo za uspešen razvoj turizma.

Cveto Kobal: „Nova lokacija industrije“

PREDSEDNIK LOŠKE KOMUNE

Naša neposredna naloga je, utrditev organov ljudskega odbora. Tu mislim predvsem svete in stalne odborniške komisije. Če bomo to dosegli, bo tudi delo ljudskega odbora lažje. Posebno bomo morali skrbeti za izvajanje družbenega plana, da ga bomo pravočasno izpolnili, ker le tako nam bodo dani pogoj za nadaljnje delo. Važno je tu-

dar še niso začeli delati. Na čelu Sveta za gospodarstvo je rešenega vprašanja kadra, razen tega imamo tudi nekaj novih ljudi, ki še niso delali v državni upravi. Manjka nam še tudi načelnik za gospodarstvo. Sveti smo izvolili, ven-

skoga jezera, asanacija blejskega jezera, ureritev zemljišč.

PREDSEDNIK RADOVLJSKE KOMUNE

Jakob Eržen: „Izboljšati bo treba gostinstvo in turizem“

Sprva bo težko. Nimamo še rešenega vprašanja kadra, razen tega imamo tudi nekaj novih ljudi, ki še niso delali v državni upravi. Manjka nam še tudi načelnik za gospodarstvo. Sveti smo izvolili, ven-

Osnovne naloge, ki jih bomo še v tem letu morali reševati so predvsem: adaptacija občinskega doma, popravilo mostu, ureditev javne razsvetljave itd. Občinski dom bomo začeli adaptirati že v ponedeljek. Zgradbo bomo dvignili za eno nadstropje in s tem pridobili potrebe prostore. Inštalacija in druge naprave so že tako urejene, da bodo stroški adaptacije minimalni in sicer 3 milijone dinarjev. Prav tako in morda še bolj pomembna investicija je popravilo mostu na Lancovo. Most je skoraj neuporaben in ga moramo pred zimou popraviti. Stroški za popravilo bodo znesli okoli 10 milijonov dinarjev. To jesi bomo začeli urejevati tudi javno razsvetljavo Radovljica-Lesce, ter še nekatere druge stvari.

Prav gotovo, bo imel ljudski odbor dosti dela z ostalimi vprašanji, še posebno z ozirom na pestrost gospodarstva naše občine. Posebno skrb bomo posvetili turizmu in gostinstvu, ki je na našem področju še precej zanemarjeno. V zvezi s tem nameravamo v Radovljici v „Triglavu“ odpreti ljudsko restavracijo, kjer naj bi uslužbenci v delavci dobili ceneno prehrano. Seveda bodo morala prispevati svoj delež tudi podjetja in komuna.

Prav tako bomo imeli dosti dela tudi s podjetji. Vedeti moramo namreč, da je bilo na področju bivšega okrajnega ljudskega odbora 15 industrijskih podjetij, od katerih sedaj odpade v našo komuno 10. Večina teh podjetij ima večje ali manjše investicijske gradnje. Nadalje nastajajo pri njih vprašanja plačila obveznosti in drugi problemi, o čemer vsem bo moral voditi računa naš ljudski odbor.

(Nadaljevanje na 4. strani, 1. in 2. stolpec)

podjetji, t. j. „Niko“ v Železnikih in LIP Češnjica. S to razširjivo bo dana možnost, da se zaposli več delovne silne, ki jo je v komuni Železniki še vedno dovolj nezaposlene.

V kmetijstvu: dvig živinoreje, čiščenje in urejevanje pašnikov, pospeševanje sadjarstva, preusmeritev pridelovanja žitaric na pridelovanje krmskih rastlin. V višjih predelih dvig ovčereje z izboljšanjem pasme.

Pospeševanje gospodarstva s čiščenjem in pogozdovanjem ter gradnjo gozdnih poti, ker je na področju naše občine več kot 12.000 ha gozdov, ki bi dobro urejeni prinašali velike dohodke.

Na gospodarskem področju je kot naša prva naloga razširitev in dograditev novih prostorov za naši največji

opraviti bo treba elektrificacija v hribovskih vaseh (Martinj vrh, Davča, Danje, Ravne, Torka in Zabrd). Treba bo pričeti z gradnjo vodo-voda Železniki, Češnjica in Selca. Dograditi šolo v Dražgošah in dograditi stanovanjska poslopja v Železnikih in Selcih. Zgraditi nov jez na Sori v Dolenji vasi, nadaljevati z gradnjo ceste Jamnik-Dražgoše itd.

To so nekatere naloge, ki čakajo naši ljudski odbor. Omenim naj še, da se bodo s pomočjo višjih organov pričele priprave za eksplotacijo mangana v Vancovcu.

Od petka do petka

Novi komunalni sistem deluje

Z včerajšnjim dnem je začel funkcionaliti novi komunalni sistem v naši državi in ljudski odbori občin in okrajev bodo začeli poslovali. Veliko delo je zaključeno, saj je bil komunalni sistem več kot dve leti v središču pozornosti vsega našega družabnega in političnega doživljanja.

Vso razpravo in delo v zvezi z novo ureditvijo občin in okrajev smo že takoj v začetku razumeli kot eno najbitnejših nalog v nadaljnjem razvoju naše socialistične demokracije in socialističnih družbenih odnosov.

Kot vse izgleda so bile priprave za prehod na novo komunalno ureditev končane v vseh krajih države pravčasno in razmeroma dobro. Tudi zakonski osnutki in pravni predpisi ter organizacijski akti so bili pravčasno izdani tako v zvezničnem, kot republiškem merilu.

Nove ljudske odbore občin in okrajev pa čakajo v se danjem trenutku precej obsežne in pomembne naloge. Ti začasni ljudski odbori bodo opravljali svoje delo vse do tedaj, dokler ne bodo izvoljeni novi ljudski odbori, v drugi polovici prihodnjega leta.

Gospodarsko razstavišče, ki je priredilo v svojih novih prostorih za Bežigradom že tri nadvse uspela razstave, se pripravlja te dni na otvoritev dveh razstav hkrati in sicer na I. mednarodno razstavo vin ter I. republiško živinorejsko razstavo.

Slovenija bo sedovala na prvi mednarodni razstavi vin z 208 vinskih vzorci, od katerih bodo znani kraški ter imen in pa nekatera štajerska vina po kakovosti med najodličnejšimi. Kraški teran je že od nekdaj zavzemal med domaćimi vini najpomembnejše mesto.

Republiška živinorejska razstava je sicer le vzorčni pregled naše plemenske živine, saj jo bo na razstavi le majhen del, čeprav imamo v Sloveniji toliko lepe živine, da bi lahko priredili čez 20 podobnih razstav.

Razstavljeni bodo plemenske živali izključno domačega izvora in sicer 192 goved. Ovčjerejo bodo zastopale ovce jezersko-solčavske pasme, prašičev pa bo razstavljenih 103. Na razstavi bodo tudi nekateri primerki perutnine. Čebelarji pa bodo v svojem oddelku prikazali čebelarstvo in svojo proizvodnjo.

Bliža se konec poletnih počitnic Zvezne ljudske skupščine. S 15. septembrom bo skupščina in njeni prostori ponovno zaživeli.

V letosnjem letu je skupščina opravila dokaj obsežne naloge. V prvem polletju je sprejela skupščina v obravnavo in odločanje nad 70 osnutkov raznih zakonov, odlokov, resolucij, priporočil in drugih aktov. Razen tega je sprejela tudi 50 raznih poročil posameznih odborov.

V prvem polletju pa je skupščina izglasovala 28 zakonov in drugih odlokov ter resolucij, med katerimi so bili tudi izredno pomembni zakoni kakor so splošni zakon o upravljanju šol, o založniških podjetjih, o davkih na dediščine in volila itd.

DRUŽINSKI POMENKI

Tople ali mrzle jedi?

Uživanje prevročih ali premrzlih jedi škoduje našemu zdravju, pa tudi hrane tedaj ne izkoristimo popolnoma. Še prav posebno pa bi morali paziti na to, da ne delamo prevelikih razlik pri enem obroku. Na vrčo juho na primer ne smemo piti mrzle vode ali ledene piva. Želodcu, ki je regulator telesne topote, nalagamo s tem pretežko nameno. Crevesje je namreč občutljivo za topotne razlike, zato mora želodec posamezne jedi, ki jih pojemo, često ohladiti ali pogreti. To nujno delo pa mu z našim čutom za mero lahko precej olajšamo.

Najbolj primerna temperatura za topla jedila je do 50 stopinj C. Jedi, ki so toplejše, skrčijo sluznico in motijo iz-

Poskusite!

**NAMAZ
ZA OBLOŽENE KRUKHE**

Zanj potrebujemo 4 žličke paradižnikove mezge, 5 dkg surovega masla, 10 dkg poljubnega trdega sira, 4 žličke nastrganega hrena, zeleni petršlj, drobnjak in sol.

Najprej razmešamo surovo maslo, mu dodamo paradižnikovo mezgo, nastrgan sir, hren, drobnjak in petršlj. Vse skupaj po okusu osolimo in dobro premesamo. Ta namaz lahko uporabimo samostojno ali pa samo kot podlagu za obložene kruhke.

Moda

Nekaj obleke za naše deklice, ki bodo šle v šolo

S polletne konference sindikata Železarne Jesenice

Obratni delavski sveti niso zadovoljivo delali

Jesenice, 30. avgusta.

V torek popoldne je bila v Delavskem domu na Jesenicah polletna konferenca tovarniškega odbora sindikata Železarne Jesenice. Poleg 156 delegatov se je udeležil konference tudi predsednik republiškega odbora metalurških sindikatov Jože Plevnik. Obširno poročilo je podal predsednik tovarniškega odbora sindikata Železarne Jesenice Tone Pintar. Seznanil je navzoče o zunanjopolitičnem položaju, govoril je o pravilni poti Jugoslavije pri graditvi socialistične družbene ureditve, podčrtal je pričetek uveljavljanja novega gospodarskega sistema, ki bo izboljšal položaj naših podjetij in dvignil živiljenički standard našega delavca. Ko je govoril o upravljanju Železarne Jesenice v prvem polletju leta, je poudaril, da so imeli organi delavškega upravljanja opravka z odpravo nepremostljivih nasprotnosti med težnjo za razvojem delavškega upravljanja in zakorenjenim, staro prakso birokratskega vodenja podjetja. Tako je Delavski svet Železarne Jesenice obračunal z zastarelimi mišljenji in prakso ter pred družbo in kolektivom pokazal pravilno sodelovanje pri samoupravljanju. Danes jesenški železar ni več zadovoljen le s formalnim vodenjem podjetja, temveč zahteva dejansko vodenje istega. K delavškemu samoupravljanju so že veliko pripomogle komisije izvoljene na pobudo sindikata pri DS.

Dokazano je, da se sindikalna organizacija zaveda dolžnosti spremljati delo Delavškega sveta, dajati mu pred-

log in smernice za čim u- no sindikat. Delegat Likovič spremešje vodenje podjetja in je obširno razpravljal o vprašanju higieno - tehnične storilo korak naprej tako v organizacijskem, kakor v kvalitetnem pogledu. Medtem ko je delo osrednjega delavškega sveta hvale vredno, obratni delavski sveti niso delovali zadovoljivo. Njihovo delo bo treba nujno izboljšati, kar bo toliko laže, ker bo dal zato zakonske osnove nov zakon o delavskem upravljanju, ki ga pripravlja Ljudska skupščina. Ob koncu se je referent dotaknil tudi gospodarske situacije podjetja v prvem polletju leta, pohvalil je izvrševanje proizvodnega plana in plana blagovne proizvodnje, grajal pa je izvedbo finančnega plana. Ko je govoril o Pravilniku premijskega sistema, je predlagal izpopolnitve istega na način, ki bi zainteresiral slehernega delavca za boljše in kvalitetnejše delo. Delegate je seznanil o II. kongresu sindikata metalurgov, ki bo 14. oktobra v Zagrebu in o združitvi sindikata metalurgov in ruderjev, ki bo na tem kongresu. V organizacijskem poročilu je govoril o delu tovarniškega odbora, delu sindikalnih odborov, izvršitvi proračuna v prvem polletju, stanju članstva sindikalne podružnice, kadrovskem vprašanju in kulturno prosvetnem delu. Dejal je, da je bila na predlog uprave podjetja in tovarniškega odbora sindikata v nadomestilo ukinjenega Tehnikuma ustanovljena na Jesenicah Mojstrska šola, odbit pa je bil predlog o ustanovitvi metalurškega odseka Srednje tehnične šole. Tovarniški sindikat še vedno vzužira pri svoji zahtevi, z oziroma na potrebo po tej šoli na Jesenicah in razloga, ker z njenim ustanovitvijo metalurški odsek TSS v Ljubljani ne bo ogrožen. Referatu je sledila živahna razprava, v kateri so izrekli delegati svoje mnenje tako o delu posameznih sindikalnih odborov v obratih in o vprašanjih, ki zadevajo neposredno ali posred-

no sindikat. Delegat Likovič je obširno razpravljal o vprašanju higieno - tehnične začete dela.

Vsestransko uspela konference je izvolila pred zadržkom 22 kandidatov za drugi kongres sindikata meta-

P. Ulaga

Komune so zaživele

Lovro Cerar:
PREDSEDNIK
TRŽIŠKE KOMUNE

„Velike naloge komunalne dejavnosti“

skrbstvo in svet za splošno upravo. Neposredna naloga v zvezi s poslovanjem svetov bo, da se seznanijo s problematiko njihovih področij in nalogami, ki jih bo treba opraviti za gospodarski in kulturni razvoj naše občine.

Te naloge pa so vsekakor velike: preusmeriti moramo sedanjo politiko, ko smo skoraj vsa sredstva občine porabili za gradnjo novih stanovanj in pospešiti komunalne dejavnosti, katero smo v marščem po vojni preveč zanemarili. Pričetki moramo z gradnjo šole, kopališča, staciona, urediti ceste in zunanj razsvetljavo, vodovod itd. Posebna naloga LO bo za to zainteresirati vsa podjetja na našem področju, katera bi lahko ogromno prispevala k zgraditvi teh prepotrebnih objektov v Tržiču.

Tudi gradnja stanovanj bo nadaljni problem naše občine, vendarle olajšan s tem, ker je Upravni odbor kreditnega sklada za izdajanje stanovanjskih hiš pristopil k reševanju dolgoročnih posojil zasebnikom in gospodarskim organizacijam, ki zidajo stanovanjske hiše.

Za smotri gospodarski razvoj občine bo nujno utrditi obrtno in gostinsko dejavnost. Posebno gostinstvo, z ozirom na to, ker nimamo potrebnih hotelov in restavracij za razvoj turizma, ki ima v Tržiču in okolici vse pogoje za razvoj.

OBRAZI IN POJAVI

Dvoje lepih, starih navad „Klanjam se, gospod! Se priporočamo!“

Torej jaz sem gospod, pijane pa tovariš.

Navedel bi lahko še več zanimivih opazovanj. Recimo:

Kadar se dva prepipata se vedno obmetavata s „tovariš“, pa čeprav sta si še takšna smrtna sovražnika.

V raznih lokalih sem opazil, da titulirajo ne preveč čedno oblecene delavce, ki prihajajo naravnost od dela in katerim se tu in tam še pozna prah in umazanost, s tovarniškim, lepo oblečenim (ki so pač običajno razni uslužbenci) pa z gospodom! Prodajalcem greverjetno beseda „gospod“ samo takrat z jenikega človeka.

Menim, da je končno vseeno, ali se ogovarjam z gospodi ali tovariši, kadar to nima nobenega posebnega vzroka. Navsezadnje gre le za stvarne odnose med nami.

Zadnje čase pa sem opazil, da ima dvojnost tituliranja, dvojnost nazivanja svojo družbeno politično ost; poniekod je celo odraz skrite težnje po nekakšnem razslojevanju. Da, celo še več: ne pretiravam, če trdim, da pomeni ne vem, komu naj rečem tovariš in komu gospod.

Vem, da tudi mnogi od vas pridejo v zoprne prilike in pogostokrat mencajo pred vratim raznih ustanov in uradov, ker ne vedo ali bi pozdravili „zdravo“ ali dober dan“ ali bi nagovorili „gospod Šef“ ali „tovariš“.

Da je stvar resna, me je podučil tale primer: starejšega, dobro rejenega in negovanega moža (pozneje sem izvedel, da je nek ljubljanski zdravnik) sem v avtobusu proseči nagovoril: „Oprostite, tovariš...“

Nisem izgovoril do konca, kajti „prijetni gospod“ je sknili: „Nisva krov skupaj pasla in nisva tovariš!“

Menda se je še najbolje znašel kamniški advokat M., ki v negotovi situaciji svojega klijanta kar naravnost vpraša: „Ali želite, da vas imenujem tovariš ali gospod?“ Da, čisto res.

Toda stvar ni samo komična — kakor na vides izgleda. O tem sem se prepričal že večkrat — konkretni primer, ki sem ga doživel zadnjič v neki kranjski gostilni, pa me je vzpodobil, da sem napisal teh nekaj vrstic.

„Zelijo gospod?“ me je takoj, ko sem se vsebel, nagovorila prijetna natakarica z obetačno pogledom.

„Dva dečka rizlinga za gospoda in hrenovko“, je zaklicala natakarica za „šrankom“, potem pa se obrnila proti kinkajščemu možu v kotu: „Tovariš, vi pa kar pojrite, saj nimate več denarja — na „puf“ vam pa ne damo,“ je odločno pribila.

No pa kaj bi naševal, saj itak vsi dobri poznamo razmtere.

Mislim, da ne bi bilo odveč, če bi Obrtna zbornica svoje člane poučila, da so vsi odjemalci enaki, pa naj dajo napitino ali ne.

A. Cebulj

GLAS GORENJSKE

Izdaja:

Casopisno, založnik in tiskarsko podjetje

• GORENJSKI TISK •

Kranj, Koroška cesta 8.

Direktor

in odg. urednik:

Slavko Beznik.

Uredniki:

uredniški odbor.

Telefon uredništva in uprave

st. 475 / Tek. rač. pri KB

Kranj štev. 61-KB-1-Z-135 /

Izhaja vsako soboto.

Letna naročnina 400 din.

Poletna 200 din.

Cetrtletna 100 din.

Pozamezna št. stane 10 din.

4 GLAS GORENJSKE

V CERKLJAH PRIPRAVLJajo

živinorejsko, poljedelsko, sadarsko
in čebelarsko razstavo

Štiri posebne premije »Glasa Gorenjske«

Vse štiri kmetijske zadruge na območju nove občine Cerklje pripravljajo za zadnjo nedeljo v septembru razstavo živine, poljedelskih in sadarskih pridelkov ter čebelarstva. Ta razstava naj bi manifesterala gospodarsko zmogljivost cerkljanske komune in naj bi bila nekakšen uvod v praznovanje prvega občinskega praznika, ki ga bodo Cerkljani slavili od 2. do 9. oktobra. Hkrati pa bo ta razstava tudi priznava cerkljanskih in okoliških kmetovalcev na gorenjsko kmetijsko razstavo, ki bo oktobra v Naklem.

Sporočilo našim bralcem

Pred dnevi se je ponesrečil naročnik našega lista, Stanko Bohinc iz Trboj št. 79.

Državni zavarovalni zavod je izplačal ženi kot odškodnino za smrt 10.000 dinarjev.

Ponovno opozarjam naše bralce, da so vsi naročniki našega lista tudi zavarovani, vendar imajo pravico do zavarovalne premije le tedaj, če imajo poravnano naročnino.

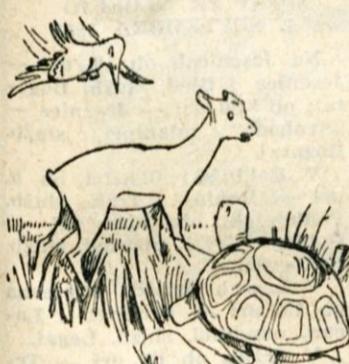
Uredništvo

Prijateljstvo med živalmi

Tri prijateljice so stanovali blizu skupaj. To so bile gaza, želva in žolna.

Nekega dne je lovec našel gazelino sled ob vodi in ji je nastavil zanko. Vrnil se je do-

mov z gotovostjo, da bo dobil bogat plen.

Zvečer je šla gazela pit vodo in se je ujela v nastavljeni zanko. Vsa prestrašena je zakričala in takoj sta prihiteli k njej želva in žolna.

Nekaj časa sta premisljeva-

li, kaj bi bilo treba storiti, nato pa je rekla žolna želvi: "Ti imaš dobre zobe, pregrizni zanke, jaz pa bom skrbela, da vaju lovec ne zaloti. Tako bova z druženimi močmi rešili prijateljico."

Želva je bila s predlogom zadovoljiva in je takoj začela gristi pasove. Žolna pa je odletela v vas, kjer je stanoval lovec.

Ko se je začelo daniti, se je začel lovec odpravljati od doma. Toda komaj je stopil na prag, ga je začela žolna s perutmi biti po obrazu.

"Ni dobro znamenje, da sé je ptič zakadil vame," je dejal lovec in se vrnil nazaj v hišo.

Cez nekaj časa pa se je vendor spet hotel izmuzniti iz hiše, toda žolna ga je čakala tudi pri zadnjih vratih.

Lovec je pomisli: "Počakal bom do sončnega vzhoda."

Medtem je želva pregrizala vse pasove, razen enega. Zobje so ji že skoraj izpadli, usta so bila vsa krvava. Ko je sonce vzšlo, je prišla žolna naznanit, da se bliža lovec.

Lovec je pomisli: "Počakal bom do sončnega vzhoda."

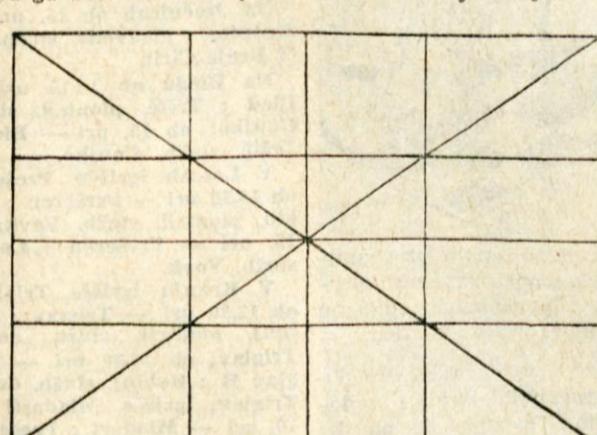
Medtem je želva pregrizala vse pasove, razen enega. Zobje so ji že skoraj izpadli, usta so bila vsa krvava. Ko je sonce vzšlo, je prišla žolna naznanit, da se bliža lovec.

ZA BISTRE GLAVICE

GEOMETRIJA

Dragi pionirji, pred seboj imate geometrijski lik s številnimi črtami, ki na prvi pogled ni videti nič posebnega. Ce pa ga boste malo dalj ča-

gank boste reševali tako: „Kdo našteje v liku največ pravokotnikov, trikotnikov in kvadratov?“ Povem vam tudi to, da jih je zelo veliko, več kot sto. To je zdaj že tretja

sa opazovali, boste videli koliko je v njem skritih geometrijskih likov! Današnjo u-

tegovanja in pazite, da mi boste rešitev poslali v štirinajstih dneh!

Vas vse najlepše pozdravlju

Vaš Kosobrin

Z obiska pri naših puškarjih

Lovska puška sistema „Bock“ — novi proizvod kranjske puškarne

Zaradi članka „O odnosih vodilnih uslužencev do javnosti“, priobčenem v 33. številki našega lista, 13. avgusta letos, so se kranjski puškarji pritožili, češ da omenjeni članek lahko vrže načelo luč na njihovo delo in uspehi, ki so v zadnjih mesecih precejšnji. Prav zaradi teh uspehov objavljamo naslednji članek:

kolektiv prevzel, je bilo nujno potrebitno najti druge prostore. V prihodnjih letih bo morala tovarna dvigniti svojo proizvodnjo na približno 2500 lovskih pušk letno, razen tem, da seveda izdelovala še zračna puška, nadomestne dele in vršila popravila. Če upoštevamo, da je v Jugoslaviji nad 100.000 lovcov, bo takrat količina novih pušk ustre-

delov pušk. V orodjarni pa hkrati sestavljajo tudi stroje iz starih delov. Sestavili so stroj za struženje cevi, za obdelovanje puškinih glav. Glave za puške "boskil" kakor jim drugače pravijo, so najbolj delikatne stvari v proizvodnji pušk. Toda tudi te so že začeli izdelovati v tovarni.

Tudi stroj za izdelovanje raznih vijakov, kakršne so morali doslej izdelovati ročno, so napravili sami. S tem so pocenili proizvodne stroške vijakom za 10 krat in dosegli tako proizvodnjo, da bodo lahko proizvode ponudili tudi na druga tržišča. Skratka, osvojiti so morali težavni proces proizvodnje lovskega orožja. V zvezi s tem je zanimivo tudi to, da bodo v prihodnje začeli v glavnem proizvajati lovski puški dvocevke sistema "Bock". To je ruška, ki ima eno cev na drugi, spodnjo za kugle, gornjo pa za šrote. So bolj sodobne in po njih je vse večje povpraševanje. Opremili jih bodo tudi z daljnogledi.

Zanimiv je bil tudi pogled v ročno delavnico, kjer se sestavljajo in dokončno obdelujejo puške. Večinoma mladi ljudje ob primičih rukujejo s pilami. Pred vsakim je kupil različnih vrst. Ogledali smo si tudi druge prostore, kovačnico, delavnice, kjer dnevno izdelajo okoli 16 tisoč lovskih patronov itd. Danes zaposlujejo v tovarni že 118 ljudi, predvsem mladih, ki bodo letos ustvarili okoli 60 milijonov brutnega dohodka. Imajo seveda tudi težave, predvsem s kreditom in nabavljenim materialom. Ob teh in ostalih vprašanjih pa še drugič kaj.

V tem primeru je pravzaprav tako, da je še tovarna v tovarni. Del kolektiva sestavlja še stroje in jih prilagaja lastnim potrebam. Stroji so starci. Kupili so jih v raznih krajih države; v Sarajevu, Priboju, Žrečah, Škofji Loki itd., večinoma iz reparacij. Stara tovarna je imela le nekaj preciznih strojev. Po investicijskem programu bi morali kupiti 37 novih strojev, večino bi jih morali uvoziti. Ker niso imeli dovolj sredstev, so si pomagali sami in že kar primereno opremili strojno delavnico.

Tudi orodjarno so primerno opremili. Tu morajo pripravljati vse mogoče vrste orodja za obdelovanje posameznih

tujev, že iz stare Jugoslavije. Nekoč je bil hotel lepo urejen in tudi na dobrem glasu.

Po osvoboditvi pa ta hotel ni kaj posebno slovel, čeprav je bil pred leti obnovljen in primerno urejen. V hotelu ni bilo prave postrežbe, niti ne potrebne higiene. Gostje niso bili zadovoljni s hrano in s pijačo, ki so jo nudili v tem lokalnu. Ljudski odbor Mestne občine Jesenice je bil spriča tega primoran hotel zapreti. Da bi pa Jesenice vendar prisile do prepotrebnega primerne urejenega hotela, ki bi zadostil tako skromnemu kot tudi najbolj izbirčnemu go-

Gospodarske novice iz vse domovine

VISOKI DONOSI INDUSTRIJSKIH RASTLIN

Klub nestanovit. vremenu predvidevajo kmetijski strokovnjaki ugoden donos sladkorne pese, in sicer 188 metrskih stotov na hektar. Toda slab vreme je vplivalo na to, da je kmetijska sladkorja znatno nižja kakor običajno. Tudi konoplja je zelo dobro obrodila, toda šele pri predelavi bodo videli, kakšna je kakovost vlaken. Večina predelovalcev sončnic pričakuje, da bodo dobili okrog 1000 kg sončnčnega semena na hektar, kar je eden izmed najboljših donosov po vojni. Pri oljni repici pričakujejo rekorden donos, in sicer od 700 do 1200 kg na hektar.

V HRVATSKI JE RAZPISANO POSOJILO ZA IZGRADNJO HIDROCENTRAL

Pred kratkim je tudi izvršni svet Hrvatske razpisal posojilo za nadaljevanje del na hidrocentrali Peruća in termoelektrarni Končina v višini 1 milijarde in pol dinarjev. To posojilo, ki ga bodo vplavčevali gospodarske organizacije, se bo pričelo vpisati 1. septembra.

INVESTICIJE ZA PROMET

Po uradnih podatkih smo v povojnih letih investirali za izgradnjo naših prometnih vred 500 milijard dinarjev. Zgradili smo 1100 km železniških prog, 300 km dvojnih prog in 1700 km modernih cest. Za izboljšanje našega pomorskega prometa smo porabili okrog 70 milijard dinarjev.

Hotel Korotan bo spet odprt

Hotel Korotan na Jesenicah je znan domačinom, pa tudi stu, se je odločil za generalno preureditev. Hotel, ki bo izčrpal svojemu namenu 3. IX. t. j. v soboto, bo Jesenicam v poros. Ze zunanje lice je povsem mestno, posebno pa ustrezajo notranji prostori hotela. V pritličju je bife s slaščičarno, v prvem nadstropju okusno preurejena kavarna in restavracija ter lovski soba, v drugem nadstropju pa so tujske sobe. Ljudski odbor je nastavil za upravnika strokovnjaka tov. Šansova in mu dodelil kvalificirano osebje iz hotela "Toplice" na Bledu.

Kozarček vinca rujnega . . .

Ali: Kaj pijejo Kranjčani v gostilnah?

Oče nebeški glej,
samo en kozarček . . .

Zakaj ima osel dolga ušesa

(ŠPANSKA NARODNA PRIPOVEDKA)

V starih časih, ko so ustvarjali živali, je vsaka dobila ime. Kmalu nato je poklicar car vse živali vse ptice in živali k sebi.

Ptice so prišle prve, a prvi med njimi so bili: kos, detelj, kraljček in vrabec. Potem so prišli: jelen, lev in tiger. Zadnja sta bila medved in želva. Vsak je hitel, kolikor je najbolj mogel, ker je vsak hotel videti carja in ga slišati, kaj bo povedal.

Poklicar sem vas vse, da vidim, ali ima vsak svoje ime. Prihajajte drug za drugim in govorite glasno!" je govoril car vseh živali.

"Imenujem se medved."

"Svetli car, jaz sem tiger."

Nazadnje pride žival, ki je pozabilo svoje ime.

"Govori!" kriči car. "Ne zadržuj nas!"

Ali uboga žival je molčala.

Tedaj se je car raztorgotil, zgrabil je pozablivo žival za ušesa in jo tako dolgo tresel, da so se ušesa nategnila in podaljšala.

"Sedaj si dobro zapomni svoje ime osel!" zakriči car.

Od takrat ima osel dolga ušesa.

D a samo en kozarček vi na je poskusila in en sam kozarček zlila v majhno steklenico, ekipa Higienškega zavoda iz Kranja, ko je pred dnevi obiskala vse gostilne na področju Kranja, Stražišča in Primskovega, razen seveda onih, ki so bile iz kakovinskih razlogov zaprte. Pobuda za to akcijo je prišla od ljudi, ki so se dostikrat pritoževali, da točijo po kranjskih gostilnah "krščeno" vino, da le-to ni pristno, pravilno negovanito itd.

Vse vzorce so poslali v analizo Centralnemu higienšemu zavodu v Ljubljano. Poročilo o podrobni analizi je vseckakor zanimivo, saj nam kaže, hkrati z nekaterimi primerti, ki so obojanja vredni, da večina gostiln vendarle toči pristno vino.

Zivimo v prepričanju, da to ni bilo zgolj slučajno!

Tombola je že od nekdaj privlačna stvar. Zlasti še, če jo priredijo na star način.

No, tako je tudi bilo v Kranju 14. avgusta, tisto nedeljo, ko je sonce izjemoma prikeljal in je bilo ozračje dokaj soporno. Pred posebnim lesem odrom na Titovem trgu se je zbral precej ljudi. Pa kaj se ne bi, ko si pa lahko dobil 100.000 dinarjev, kolo in ne vem kaj še...

Medtem pa je hodila po

Kranju tiho in brez hrupa od gostilne do gostilne peščica ljudi. Bila je to ekipa Higienškega zavoda. V vsaki gostilni, kamor so se vedeli, so naročili dva deci vina. Malo so odpili, polovico vina pa je zdrnilo v majhno steklenico...

Drugi dan so steklenice odromale v Ljubljano, pred dnevi pa so prišla nazaj v Kranj poročila o njih vsebinski...

SAMO DVA PRIMERA

Poročilo o analizi vzorcev vin iz kranjskih gostiln nam kaže, da so vse gostilne 14. avgusta, razen hotela "Evropa" in gostilne "Pri kolodvoru", točile pristno vino!

Vino v kleti ima določeno gradacijo, ko ga prineso v gostilno pa lahko ta gradacija pada za največ 0,3%. Tako odstopanje, pravijo, je še dočustno!

Razlika pri vinu in kleti in gostilni pa je tega dne znala v gostilni "Pri kolodvoru" 1%, kar jasno dokazuje, da je bilo vino pomešano z vodo!

V hotelu "Evropa" pa so tam (14. avgusta), točili v kavarni (!) "pristno" vino, nekrščeno — toda samorodnico, do domače šmarnico.

EPILOG
Kot pravijo na Higienškem zavodu, bodo predali oba pri-

Triumf gorenjskih plavalcev

PK „Triglav“ drugi, PK „Kamnik“ tretji, PK „Prešeren“ iz Radovljice pa šesti

Pretekli petek, soboto in nedeljo je bilo v najlepšem bazenu v Jugoslaviji, v Krškem, republiško prvenstvo v plavanju za člane in članice. To prvenstvo, ki je bilo v jubilejnem letu — 10. obletnici osvoboditve, je bilo prav go tovo najkvalitetnejše prvenstvo Slovenije, kar jih je bilo do sedaj. Sodelovalo je 8 klubov s skoraj 200 tekmovalci in tekmovalkami.

Gorenjski klubi so bili le tos zastopani s precejšnjim drugo mesto, Kamničani tretje, Radovljčani pa šesto mestom. Bled si deli sedmo in o- stiševlom plavalcem. Najmočnejši ekipo sta imela PK „Tri- glav“ iz Kranja in PK Kamnik. Tudi „Prešeren“ iz Ra-

3:10,4 in na 100 m metuljček 1:29,6. Oba rezultata jo uvrščata na drugo mesto v Jugoslaviji. V znak priznanja mladi plavalki, je vodstvo tekmovalca določilo tudi Vukičevića, da je skupaj s Pelcem iz Ljubljane snela državne zastave ob zaključku prvenstva.

Od posameznikov moramo omeniti še zmago Pelanove na Konciljevu na 400 m kramwl in na 100 m hrbtno, medtem ko je Konciljeva na 100 metrov prosti in v obeh štafetah dokazala, da je brez oporekanja najhitrejša slovenska plavalka. Z dobrimi časi sta presenetili na 100 m prosti tudi Cebuljeva (Radovljica) in Auerspergova (Kamnik). Zrimšek se je moral to pot dakovat zadvoljiti z drugim mestom (v metuljčkovem slogu ga je premagal Ljubljjanec Poljanšek). Za naše razmere je Petrič dosegel 100 m prosti zelo dober čas in tem dokazal, da je trenutno tretji slovenski sprinter, pa tudi Snabel je bil na tem prvenstvu v odlični formi in je prav po njegovi zaslugi PK „Kamnik“ premagal štafeto Kranjčanov na 4 krat 200 m prosti. Ta štafeta je bila najbolj zanimiva in napeta točka prvenstva. Omeniti je potrebno tudi to, da sta obe štafeti plavali v času, kakršnega slovenski plavalki niso dosegli že 6 let. Velik napredok! Na splošno je letosnjem prvenstvu pokazalo, da so slovenski plavalki zelo napredovali, zlasti pa Gorenjci. Brez dvoma je pokazal največji napredok PK „Triglav“ iz Kranja, ki si

renjska najboljša plavalka in bi se dvobojo med Gorenjsko in ostalimi slovenskimi klubami prav gotovo končal z zmago Gorenjcev.

Najboljši tekmovalec prvenstva je Mirijana Vukič iz Kranja, ki je dosegla 2 članska in 2 mladinska rekorda Slovenije: na 200 m prsno

renjska najboljša plavalka in bi se dvobojo med Gorenjsko in ostalimi slovenskimi klubami prav gotovo končal z zmago Gorenjcev.

Najboljši tekmovalec prvenstva je Mirijana Vukič iz Kranja, ki je dosegla 2 članska in 2 mladinska rekorda Slovenije: na 200 m prsno

Kot je bilo pričakovati, je prvo mesto v končnem plasmanu ženskih in moških ekip, osvojil ŽPK „Ljubljana“. So skupnem plasmanu pa se so Kranjčani zasluženo osvojili

V okviru proslave 50-letnice zadružništva v Komendi je bil v nedeljo izročen svojemu namenu tudi prvi hipodrom na našem podeželju. S precejšnjim trudom in v veliko pozrtvovalnostjo so se živinorejci komendskega okoliša lo-

tili gradnje, saj so jih razmere silile k temu. Od prvih konjskih dirk, ki so bile že leta 1947, je ta športna panoga postala zelo priljubljena, razen tega pa je ugodno vplivala na razvoj konjereje. Dirke pa so morale biti po cestah, ki niso bile primerne. Gledalci razen starta in cilja niso videli nič. Sedaj pa je dograjeno dirkališče, ki ustreza vsem športnim predpisom. Steza je izpeljana v krogu, ki meri 500 m, v zelo lepi okolici sredi vas.

Za prve dirke na novem hipodromu je vladalo veliko zanimanje, saj se je zbral v Komendi nad 4000 gledalcev. Poleg domačinov so tekmovali tudi gostje iz Ljubljane in Domžal. Vendar so gledalci bolj prišli na svoj račun kot tekmovalci, ker je bilo dirkališče zelo težko. Dirkalna steza je bila še dograjena in se je močno vdrala.

Otvoritveni govor je imel predsednik pripravljalnega odbora za proslavo 50-letnice zadružništva v Komendi Janez Strelc, v imenu Zvezde za konjski šport Slovenije pa je govoril ing. Ivo Jelačin. Dirke so se nato ob velikem zanimanjem občinstva razvijale po določenem sporednu. Največ je bilo seveda zanimanje, kako se bodo odrezali domači tekmovalci, ker je bilo dirkališče zelo težko. Dirkalna steza je bila še dograjena in se je močno vdrala.

Za prve dirke na novem hipodromu je vladalo veliko zanimanje, saj se je zbral v Komendi nad 4000 gledalcev. Poleg domačinov so tekmovali tudi gostje iz Ljubljane in Domžal. Vendar so gledalci bolj prišli na svoj račun kot tekmovalci, ker je bilo dirkališče zelo težko. Dirkalna steza je bila še dograjena in se je močno vdrala.

Otvoritveni govor je imel predsednik pripravljalnega odbora za proslavo 50-letnice zadružništva v Komendi Janez Strelc, v imenu Zvezde za konjski šport Slovenije pa je govoril ing. Ivo Jelačin. Dirke so se nato ob velikem zanimanjem občinstva razvijale po določenem sporednu. Največ je bilo seveda zanimanje, kako se bodo odrezali domači tekmovalci, ker je bilo dirkališče zelo težko. Dirkalna steza je bila še dograjena in se je močno vdrala.

Klub številnim uspehom in zelo aktivni dejavnosti, s katero se lahko ponašajo domžalski šahisti, odboru DPD „Svoboda“ še do danes ni uspelo, da bi šahistom lahko zagotovil primerne prostore, kjer bi lahko delali. Zaradi tega se morajo potiskati po raznih neprimernih prostorih in često se morajo posluževati celo gostilniških lokalov. Prav bi bilo, da bi nadarjenim domžalskim šahistom priskočili na pomoč zato tudi merovalni lokalni organi in pokazali za šah več razumevanja.

Republiško mladinsko prvenstvo v waterpolu bo v Kranju

V soboto popoldne ter v nedeljo dopoldne in popoldne bo v Kranju mladinsko prvenstvo LRS v waterpolu. Pri prijavah bo sodelovalo 6 klubov.

Favorit je PK Triglav iz Kranja, ki ima najbolj homogeno moštvo. S tem pa ni rečeno, da bi tudi ostala moštva ne mogla poseči v borbo za najvišji naslov. Vsekakor pa lahko pričakujemo, da bo to prvenstvo zelo zanimivo.

Bolj kritično pa je bila ta-

ko v poročilu kot tudi v razpravi ocenjena nabava orožja in čuvanje istega. Ker so organi Tajništva za notranje zadeve našli pri nekaterih strelnih družinah orožje zanemarjeno in brez potrebe nege, je plenum soglasno sklenil, da se morajo vsi krivci za nepravilno skrb in nego orožja poklicati na odgovornost. Tudi o materialnih in finančnih sredstvih je bilo dovolj govorov ter so skoraj vsi člani poročali, da so občinski odbori in odbori SZDL podelili precej dočaj našim organizacijam in le tam, kjer se družine same niso pobrigale za pomoč, so ostale brez nje. Največ pa je bilo razpravljanja o tem, da

mora mesto Kranj kot gorenjska metropola na vsak način priti do prepotrebnega strelnika, kjer bi bile lahko tudi večje prireditve.

Po zelo plodni razpravi je plenum izvolil nov 25-članski Izvršni odbor in 11-članski sekretariat GSO. Za predsednika GSO je bil ponovno izvoljen dočaj predsednik tov. Rajko Mali.

S 1. septembrom je pričel torej redno poslovati Gorenjski strelni odbor s svojim sedežem v Kranju, s tem pa so strelni družine na Gorenjskem dobile organ, kjer bo dobile vsa potrebita navodila

in pomoč.

Bavdek je na vseh dosedanjih turnirjih igral z zadovoljivimi uspehi, če pa bo spremenil način svoje igre in vnesel vanjo več borbenosti za zmago, bodo prav gotovo njegovi uspehi še večji. K dosegenuemu šestemu mestu na letosnjem državnem mladinskem prvenstvu pa mu moramo čestitati.

VI. turnir za Gramatčikov - Jankovičev memorial'

Preteklo soboto in nedeljo je bil v Kranju VI. spominski namiznotenški turnir za Gramatčikov - Jankovičev memorial, katerega se je u-

PRVENSTVO FLRJ V SKOKIH V VODO

PK „Triglav“ - četrti v državi

V soboto in nedeljo je bilo v Zagrebu državno prvenstvo v skokih v vodo. Od slovenskih klubov so sodelovali Ilirija iz Ljubljane, ki je obdržala naslov državnega prvaka, ZPK „Ljubljana“, ki je bila druga, medtem ko so Kranjčani zasedli četrto mesto in Kamničani šesto. Od posameznikov z Gorenjske se je najbolje plasiral Ivko Sink (Triglav) in sicer v skokih s stolpa na tretje mesto, v skokih deske pa na četrto mesto. Novak (prej član PK Triglav sedaj PK Kamnik) je s solidnimi skoki zasluženo osvojil peto mesto, medtem ko si je Hafner (Triglav) priboril sedmo mesto. Ostala tekmovalca Kranje in Zvoki (oba Triglav) se nista plasirala v finale. Žal „Triglav“ ni nastopal na letošnjem prvenstvu z žensko ekipo, čeprav bi njo hove skakalke lahko posegle je iz dneva v dan boljša.

Prvenstvo je bilo dobro organizirano, prav tako pa je tudi sodniški zbor v redu o pravil svojo dolžnost. Neobjektivno pa je pisane nekatere (v Borbi in Slovenskem poročevalcu), ki hočejo to dejstvo prikazati drugače in izstavljati na letosnjem prvenstvu z žensko ekipo, čeprav bi njo hove skakalke lahko posegle v borbo za vidnejša mesta.

TRIGLAV: RUDAR 2:0 (1:0)

sokim rezultatom 8:2.

Torej nogometni NK Triglav so svoj odmor pred jesensko prvenstveno sezono, ki se začne že v nedeljo, dobro izkoristili in v prijateljskih srečanjih dosegli prav zadovoljive rezultate. Upamo, da jim ti uspehi ne bodo „stopili“ v noge, temveč da se bodo s primerno zavestjo, v borbah za točke, borili s še večjo pozrtvovalnostjo in borbenostjo, tako kot se mora boriti prav športnik.

Strelci iz Predosej so bili v Portorožu

Preteklo soboto in nedeljo je 40 članov strelske družine „Mrak Franc“ iz Predosej gostovalo v Portorožu. Tam so si ogledali Strelski dom, v katerem so imeli v nedeljo poldne tudi povratni prijateljski dvoboj s strelno družino „Darko Marušič“ iz Izole, kateri so premagali z visokim rezultatom 1150:926 krogov.

Bivanje strelec iz Predosej med strelici iz Izole je bilo oba dni nad vse prisrčno in strelici obeh družin so izrazili željo, da bi se v prihodnosti še pogosteje srečevali.

V Bohinjski Bistrici ob 9. uri — Bohinj : Tržič, služb. Podbevk; ob 10.30 uri — Bohinj : Tržič, pionirji, služb. Podbevk.

V Lescah igrišče Prešerna ob 15. uri — Prešeren : Ločan, mladinci, služb. Legat.

V Tržiču ob 16. uri — Tržič : Triglav, mladinci, služb. Petrič.

V Kranju igrišče Mladosti ob 13. uri — Mladost : Prešeren, pionirji, služb. Jerkič;

ob 14. uri — Mladost B : Prešeren, služb. Jerkič; igrišče Triglava ob 14. uri — Triglav : Bled, pionirji, služb. določi Triglav.

V Škofji Loki ob 16. uri — Ločan : Triglav B, službojoči Baudež.

V Medvodah ob 16. uri — Medvode : Svoboda, služb. Bohinj.

ZA NEDELJO 11. SEPTEMBRA 1955

Na Jesenicah ob 10. uri — Jesenice : Bled, služb. Bogataj; ob 8.30 uri — Jesenice — „Svoboda“ mladinci, služb. Bogataj.

V Bohinjski Bistrici ob 9. uri — Bohinj : Tržič, služb. Podbevk; ob 10.30 uri — Bohinj : Tržič, pionirji, služb. Podbevk.

V Lescah igrišče Prešerna ob 15. uri — Prešeren : Ločan, mladinci, služb. Legat.

V Tržiču ob 16. uri — Tržič : Triglav, mladinci, služb. Petrič.

V Kranju igrišče Mladosti ob 13. uri — Mladost : Prešeren, pionirji, služb. Jerkič;

ob 14. uri — Mladost B : Prešeren, služb. Jerkič; igrišče Triglava ob 14. uri — Triglav : Bled, pionirji, služb. določi Triglav.

V Škofji Loki ob 16. uri — Ločan : Triglav B, službojoči Baudež.

V Medvodah ob 16. uri — Medvode : Svoboda, služb. Bohinj.

ZA NEDELJO 11. SEPTEMBRA 1955

Na Jesenicah ob 15. uri — Jesenice : Medvode, službojoči Brejc Ciril.

Na Bledu ob 14.15 uri — Bled : Tržič, pionirji, služb. Cunko; ob 15. uri — Bled : Tržič, služb. Cunko.

V Lescah igrišče Prešerna ob 13.30 uri — Prešeren : Naklo, pionirji, služb. Vovk; ob 15. uri — Prešeren : Ločan, služb. Vovk.

V Kranju igrišče Triglava ob 13.30 uri — Triglav : Bohinj, pionirji, služb. določi Triglav; ob 14.30 uri — Triglav B : Bohinj, služb. določi Triglav; igrišče Mladosti ob 10. uri — Mladost : Prešeren, mladinci, služb. Jerkič.

V Šenčurju ob 14. uri — Tržič : mladinci, služb. Erzin; ob 15.30 uri — Svoboda : Mladost B, služb. Erzin.

V Škofji Loki ob 15. uri — Ločan : Jesenice, mladinci, služb. Urh Kalan.

Kino

Kino „Krvave“. Cerkle: 3. in 4. septembra italijanski film: „Figaro“. Predstave v sobotah ob 20. uri in ob nedeljah ob 16. in 20. uri.

Kino „Radio“, Jesenice: 4. do vključno 6. septembra ameriški barvni film „Osamljena ostroga“. 7. do vključno 9. septembra ameriški barvni film „Na revieri“. Predstave v nedeljo ob 16., 18. in 20. uri. Ob 10. uri matineja mlađinskega filma, ob delavnikih ob 18. in 20. uri.

Kino Naklo: 3. in 4. septembra ameriški film „Pavla“. Predstave v soboto ob 20. uri.

Kino „Plavž“, Jesenice: 4. septembra ameriški barvni in v nedeljo ob 16. in 20. uri. Ob 10. uri matineja mlađinskega filma, ob delavnikih ob 18. in 20. uri.

RADIO LJUBLJANA

film „Na revieri“. Predstave ob 16., 18. in 20. uri. Ob 10.30 uri matineja mlađinskega filma. 6. septembra ameriški barvni film „Na revieri“. 7. in 9. ameriški barvni film „Osamljena ostroga“. Predstave ob 18. in 20. uri.

Kino Koroška Bela: 4. septembra ameriški barvni film „Osamljena ostroga“. Predstave v nedeljo ob 16., 18. in 20. uri. Ob 10. uri matineja mlađinskega filma, ob delavnikih ob 18. in 20. uri.

Kino Naklo: 3. in 4. septembra ameriški film „Pavla“. Predstave v soboto ob 20. uri.

Kino „Plavž“, Jesenice: 4. septembra ameriški barvni in v nedeljo ob 16. in 20. uri. Ob 10. uri matineja mlađinskega filma, ob delavnikih ob 18. in 20. uri.

Poročila poslušajte vsak dan ob 5.05, 7., 12.30, 15., 17., 18.30 in 22. uri. Oddajo „Želi ste — poslušajte“ ob nedeljah ob 13.30 uri in vsak delavnik ob 15.15 uri. „Kmetijski nasveti“ in „Kmetijska univerza“ vsak delavnik ob 13. uri. „Pregled tiska“ pa vsak dan ob 6.30 uri.

Nedelja, 4. september: — 8.00 Otočna predstava — Jacques Confino: Mamin veliki sin. 9.30 Zbori in solisti pojo slovenske narod. pesmi. 10.10 Dopoldanski simforični koncert — Camille Saint-Saëns.

ens: Koncert za violino in orkester št. 3 v h-molu — Antonin Dvoržák: Peta simfonija „Iz novega sveta“. 12.00 Pogovor s poslušalcem. 13.00 Pol ure za našo vas. 15.15 Igra Milan Stante s svojim triom. 17.30 Radijska igra — Cyril Kosmač: Kadetka (ponovitev). 20.30 Športna poročila. 21.35 Robert Schuman: Pesnikova ljubezen (izvaja tenorist Miha Brajnik).

Ponedeljek, 5. september: — 6.35 Lahek spored izvaja Mriborski pihalni ansambel P. v. Draga Lorbeka. 7.30 Cicibanom — dober dan! 14.30 Novi filmi. 14.40 Slovenske narodne in umetne pesmi poje kvintet Niko Stritof. 18.00 Na strazi. 18.45 Radijska univerza — Slavko Faust: Po letošnji pariški letalski razstavi. 20.30 Kulturni pregled. 22.15 Domači ansambl v plesnem ritmu.

Torek, 6. september: — 6.35 Pisan spored slovenskih narodnih pesmi. 7.40 Vedre melodije. 12.00 Opoldanski spored lahke vokalne in instrumentalne glasbe. 14.30 Zanimivosti iz znanosti in tehnike. 14.40 Violinist Slavko Zimšek in pianistka Breda Rajhova iz Maribora izvajata popularno skladbo za violino in klavir. 16.20 V svetu opernih melodij. 18.00 Zdravstveni nавeti. 18.30 Športni tednik. 20.00 Po Koroški in Prekmurju (pisan spored slovenskih narodnih pesmi). 20.30 Tedenski notranje — politični pregled. 22.15 Izramo vam za našev.

Sreda, 7. september: — 6.35 Pohorski fantje pojo in igrajo. 7.30 Pisan drobiž za pionir-

je. 13.10 Tisoč pisanih zvokov (lahka, operetna, zabavna in filmska glasba). 14.30 Za gospodinje. 16.00 Utrinki iz literature — Janez Dokler: Dve tržici. 16.20 Ludwig van Beethoven: Sedma simfonija. 18.00 Družinski pogovori. 18.10 „Za veselo popoldne“. 20.00 Rezervirano za festivalne posnetke.

Cetrtek, 8. september: — 6.35 Narodne pesmi iz Vojvodine. 13.10 Spored simfonične glasbe Georges Bizet: Domovina, dramatična uvertura, Richard Wagner: Siegfriedova idila, Victor Herbert: Koncert za čelo in orkester, Matija Bravničar: Divertissementa za klavir in orkester, Zoltan Kodály: Plesni iz Galante. 16.00 Utrinki iz literature — Lidiya Sejfullina: Gubernator I. del. 16.20 Koncert po Željah. 18.00 Domača aktualnosti. 20.00 „Četrtnik večer“ domačih pesmi in načepov.

Petak, 9. september: — 6.35 Domači načepi — sodelujejo Štirje flosarji in Veseli dečki. 7.30 Cicibanom — dober dan. 12.00 Aleksander Skrjabin: Koncert za klavir in orkester. 13.10 Z glasbo v dobro voljo. 14.30 O športu in športnikih. 16.00 Utrinki iz literature — Lidiya Sejfullina: Gubernator II. del. 16.20 Iz slovenske simfonične glasbe; Marija Kogoj — Karel Ježaj: Allegretto, Lucijan Marija Škerjanc: Peta simfonija. 18.00 Zanimivosti iz znanosti in tehnike. 18.45 Iz kolektivov za kolektive. 20.30 Tedenski zunanje — politični pregled. 21.00 Oddaja o morju in pomorščakih.

objave · oglasi

● Mali oglasi

19 let starega fanta **vzamem v službo**. Naslov v upravi lišta.

Delavnico 5 × 8 m veliko — dam v najem. — Primskovo 89, Kranj.

Krasno novo žensko kolo dam tistemtu, ki mi po možnosti odstopi samo in kuhinjo ali samo v Kranju ali okolici. Samo osebne ponudbine: Košir — Kranj, Kokrški breg 3, stopnišče.

Ljudska knjižnica v Stražišču je zopet odprta vsak pondeljek in četrtek od 17. do 19. ure.

Kmetijska zadruga Ljubno na Gorenjskem razpisuje licitacijo za prodajo vprežnih grabelj in okopalnika. Licitacija bo 8. septembra 1955 pred KZ Ljubno ob 9. uri.

Rjavo jopicu, izgubljeno 24. avgusta na cesti Duplje — Strahinj naj najditev proti nagradni vrne Stanetu Tomazin. Naklo 84.

Obveščamo vse interentke, da se v stalnem gospodinjskem tečaju v Kranju, Komenskega 4, od 2. 9. 1955 vrši vsako poletno od 15. ure dalje poleg

precej skepsično, „kapitulirali“.

Povprečno na eno vožnjo je do sedaj odpadlo 18 ljudi. Za prihodnje vožnje pa imajo že tudi večino mest razprodanih.

Prav zaradi tega že prihajajo glasovi, da bo JAT v prihodnjih sezoni uvedel trikarno-tehnično letalsko zvezzo z metropolijo Jugoslavije, Jadranom in drugimi kraji. Predvidena je tudi mednarodna letalska zveza Nemčija-Avstrija — preko Lesc do Jadranja. Alpski letalski center pa predvideva uvesti tudi redno lokalno letalsko progno Lesce-Koper in nazaj. V ta namen že tudi v Kopru gradijo letališče.

Za pristajanje v Lescah pa se zanimalo tudi nekateri tujih potovalni uradi, predvsem v skandinavskih državah, ki nameravajo v prihodnjem letu delno preusmeriti potovanja v Jugoslavijo z letali.

Tako je danes na letališču v Lescah, ki je še tako rekoč v razvojni fazi. Clani upravnega odbora Alpskega letalskega centra pa že snujejo nove načrte oziroma jih že izvajajo, na podlagi katerih naj se v Lescah organizira gospodarsko podjetje „Slovenija aero-transport“, ki naj se s časom razširi in pomaga ustanoviti podobna podjetja v Ljubljani, Celju, Mariboru in drugod.

(Se nadaljuje)

možnost vpisati se v pripravni razred na tukajšnji šoli.

Vpisovanje bo dne 5. septembra od 8. do 12. ure ter od 14. do 17. ure. S seboj naj prinesejo zadnje šolsko spričevalo, rojstni list in potrdilo pristojne organizacije ZB, da je otrok padlega borca. — Upraviteljstvo.

Obvestilo o vključevanju vajencev v obrt. Obrtna zbornica okraja Kranj obvešča vsa obrtna podjetja in zasebne obrtnike, da bo redno vključevanje vajencev, ki bodo posečali celoletne šole, samo do 15. septembra, v izjemnih primerih pa do 30. septembra. Ob sklenitvi učne pogodbe je treba predložiti zadnje šolsko spričevalo in zdravniško spričevalo.

Gospodarski svet OLO Kranj bo vajencem z nezadostno predizobrazbo, ki se namarevajo izučiti v kritičnih strokah za poklice: kovač, zidar, sodar, kamnosek in pek — dovolil izjemno vključevanje v obrt in to na podlagi predhodne prošnje, naslovljene na Svet za prosveto in kulturo OLO Kranj. Taki vajenci morajo opraviti še sprejemni izpit na vajenski šoli.

Vpisovanje v vajenske šole bo v ponedeljek, 5. septembra, pričetek pouka na teh šolah pa bo 15. septembra.

RAZPIS
Upravni odbor porodnišnice v Kranju razpisuje na podlagi 9. čl. tč. 16. uredbe o upravljanju zdravstvenih zavodov (Ur. list FLRJ št. 30 z dne 29. julija 1953) naslednja mesta:

- mesto pomočnika upravnika,
- mesto medicinske mestre,
- mesto instrumentarke,
- osem mest za otroške negovalke in
- štiri mesta za babice.

Za vsa razpisana mesta je potrebna predpisana šolska izobrazba.

Pismene ponudbe naj se pošljajo na Upravni odbor Porodnišnice Kranj, Labore št. 4, do vključno 10. sept. 1955.

Upravni odbor Porodnišnice Kranj

Razpis

Tovarna vijakov in žebeljev „Plamen“ Kropa potrebuje za delo v mehanični in remontni delavnici večje število visokokvalificiranih in kvalificiranih ključavnarjev in orodjarjev.

Za potrebnejša pojasnila se obrnite pismeno, telefonično ali osebna na tajništvo podjetja. Stanovanje za samce preskrbljeno.

Vse vrste klišejev vam bo solidno in hitro izdelala

NOVA KLİŞARNA PRI PODJETJU „GORENJSKI TISK“,

ki bo začela obratovati v oktobru. Istočasno bo začel v okviru podjetja Gorenjski tisk z delom tudi **FOTOODDELEK** za komercialno fotografijo! V tem fotooddelku vam bodo lahko izdelali najlepše posnetke iz vašega podjetja in razne druge posnetke za vaše albume, katere vam bo izdelala in okusno opremila naša lastna knjigoveznica

Se priporočamo! Časopisno, založniško in tiskarsko podjetje
„GORENJSKI TISK“

Usa načina
spoznamo
že v
september!

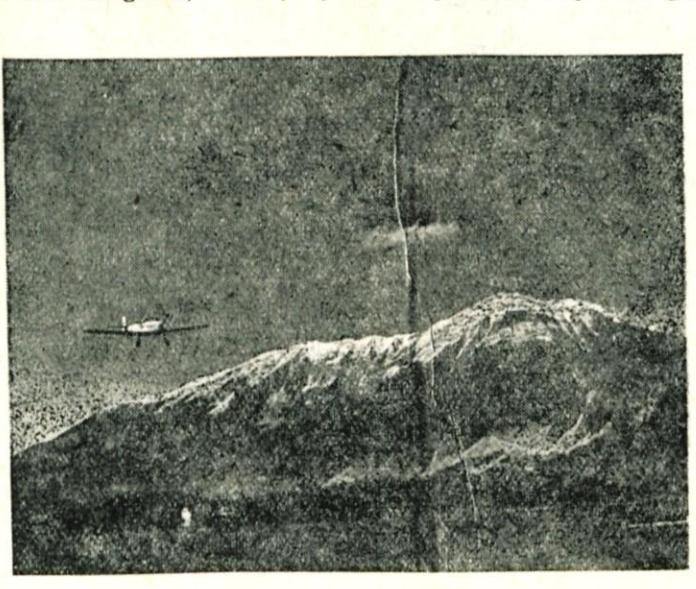
Alpski letalski center - Lesce - Bled - zarodek bodočega Slovenskega aero transporta

Pravkar je pristalo na letališču potniško letalo JAT Ceprav je za Gorenjsko in turški promet z Lescami — pa „Duglas“, ki vzdržuje redno kajšnje razmere vozni red iz- se je pokazalo ravno nasprotno tedensko letalsko zvezo z redno neugoden, — baje je no. Uspehi, ki so jih dosegli, Ohridom, preko Zagreba in Beograd.

Ljudje izstopajo. Tu vidimo turiste, službene potnike, diplomate in druge. Med njimi je 9 ali 10 potnikov, ki nosijo s seboj neke palice. Kaže, da so ribiči, ki gredo k Savu Bohinjki. Po narodnosti so Angleži. Med potniki smo opazili tudi grškega in turškega veleposlanika in še nekatere druge.

Nasplošno je na letališču, odkar je bil vzpostavljen redno letalski potniški promet, živahnio. V novi pristaniščni zgradbi so prijazno in udobno opremili gostišče in uredili tudi ostale prostore. Tu se dnevno ustavlja domači in tudi turisti pa tudi drugi potniki, in ob kozarcu pihače opazujejo življenje na letališču, ki je tako zanimivo, da v slehernem vzbudi željo po letenju. Nehote se zagleda človek v višave ter spremila potete jadrinalnih letal, pristajajoče itd.

Potniško letalo pristane v Lescah ob petkih popoldne in

Letališče v Lescah. „Matajur“ med poletom

Borba z ogledalom. Ko so sosedje slišali, da so v stanovanju krojača Maangolda tv

mentom odšel v dvorano med poslušalce, ker se trobenta solo mora v uverturi igrati iz ozadja. Ko je prišel njegov nastop in je dvignil trobento, ga je službojčič policist ne-nadoma zgrabil, mu po kratkem ruvanju zaplenil troben-

Amsterdamu padli strelji, so alarmirali policijo. Policisti so vdrlji v stanovanje in našli gospoda Maangolda pijaneva v naslonjaču. Stresli so ga, pa je sam zajecjal: „Tistale dva sta mi neprestano nagajala in me jezila...“ nato je spet zasmrčal. Dvojno krojačko zrcalo pred njim je bilo prerešeno od krogel.

Red mora biti. V koncertni dvorani v Leicesteru je bila na programu Beethovnova uverutra Leonore. Trobentač Barclay je s svojim instru-

to in ga kot kalilca miru vrlo pred njim je bilo prerešeno od krogel.

Strunnost nad vse! V londonski ulici Yermyn street je narednik Tom Bradley srečal svojega predpostavka polkovnika Berryja. Ker je bil pravkar na tem, da napreduje, ga

je hotel posebno strumno pozdraviti. To je tudi storil — a ga je osupili polkovnih mo-

Aachena kupil srečko v loteriji in z njo zapečil veliko pokvarjeno mesto na sobnih vratih. Čez nekaj tednov je bral v časopisu, da je njegova srečka zadela 800 mark. Stekel je ponjo, ali o, groza! na noben način je ni mogel odlepiti z vrat. Tedaj je kratkomalo snel vrata s tečajevi, si jih naprtil na rame in hajdi v Aachen po dobitek. Lahko si mislite, kako se mu je obraz podaljšal, ko je tam zvedel — da je bila v časopisu tiskovna pomota in ni zadel ničesar!

In nato pritisne še enkrat. V Engadiru so v hotelu Matzenblick ob zvoncu brali sle-

ral nemudoma odoraviti v bolnico: narednik si je namreč zvili hrbitenico.

Vrata k sreči. Prvič v svojem življenju si je 53-letni mizar Otto Mobius v bližini

dečka razlago: soberica — pritisci trikrat, natakar — enkrat dolgo pritisci, blagajnica — je gostom na razpolago če pritisnete kratko dva krat. Direkcija prosi cenjene goste, da ne zlorabljajo personala.

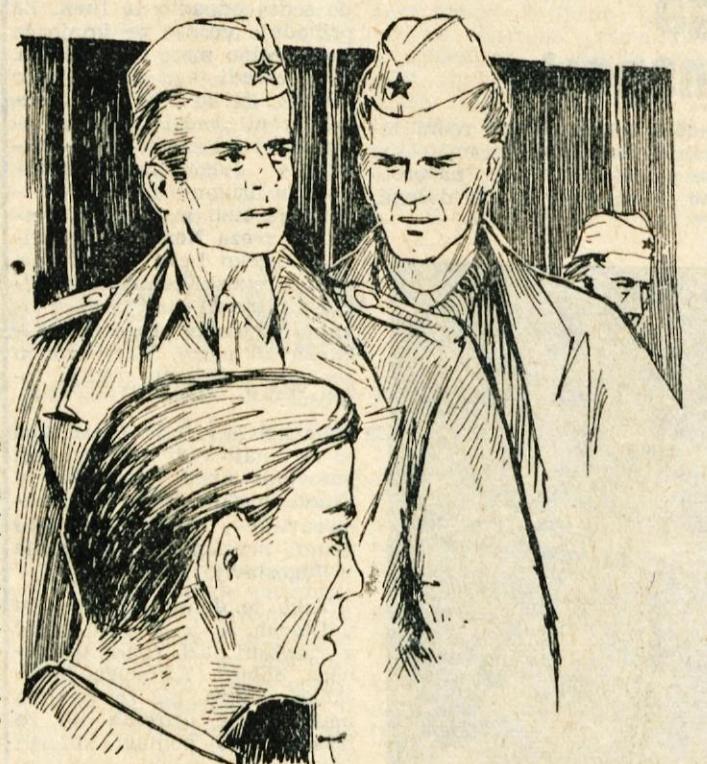
Vodni promet bo v prihodnosti hitrejši

Pravo revolucijo v gradnji ladij pomeni nedvomno najhitrejši prometni čoln na svetu, ki so ga kazali na Vierwaldstättskem jezeru, v Italiji na Lago Maggiore pa že vzdržuje redno potniško zvezdo. Gre za kombinacijo letala in čolna oz. ladje. Dolžina: 14 metrov, brzina 75 kilometrov na uro, prostora za 32 potnikov. Mnogo povečani in izpopolnjeni bodo v dobre dnevu preko oceana s hitrostjo brzovlaka. To je sicer še vizija bodočnosti, vendar so čolni z nosilnimi krili že sedanjost: 62 km dolgo pot iz Locarno v Arono prevozi ta čoln v 48 minutah. Tamkajšnji parniki rabijo za isto pot

2 uri in 50 minut, najhitrejši avtomobil pa na vijugasti obrežni cesti še enkrat toliko kot čoln. Tudi v bližini brega in pri prehitevanju drugih čolnov mu ni treba zmanjševati brzine, ker skoraj ne dela valov. Na obeh straneh trupa sta pritrjeni dve močni, polkožni krili, ki segata pod trup. Po načelu vzgona se dvigne prvotno plavajoča ladja popolnoma iz vode in drsi samo na krilih. Za dvig rabi čoln na jezeru Lago Maggiore 40 km brzine, 11 sekund in 60 m „vzletišča“. Seveda izgleda potem kot na dveh nogah, je pa neprimereno bolj varen in stabilen kot ostali čolni.

16 koračnice svobode, kakor je ta hip pela v njem ob brnenju bombnikov.

Občutje, ki ga je zajelo, mu je dalo novih moči. Vztrajati mora. Vztrajati! Zajelo ga je celo upanje, da je tudi Irving še živ in da se bo morda prav tako kakor on izmolil.

Z rokami je nagrebel listja, ki ga je veter ta dan obilno natrgal z dreves, in se zakopal vanj. Zaspal je mirno.

Ko se je prebudil, je bila še globoka tema.

Bil je vesel in se takoj spustil navzdol. Ko se je pod njim zabelikala cesta, je videl, da ni prišel tja, kjer so bili

ELEKTRIČNI TOK BREZ ŽICE

Električni tok brez žice je najnovejša posebnost nekega hotela v New Yorku. Svetilka dobiva tok iz oddajnika preko bakrene antene. V okviru delovanja oddajnika lahko nosiš svetilko okoli kakor svečo.

SOLZA — UNIČEVALEC BAKTERIJ

Da so solze zlasti za nežnejši spol ne le sredstvo olajšanja ob kakršni koli priliki, ampak včasih tudi koristno sredstvo za dosego določenih smotrov, je znano. Angleški učenjak sir Aleksander Fleming, ki je odkril penicilin, pa je ugotovil, da solze uničujejo tudi bakterije. Z eno samo solzo je uničil milijone bakterij. Vzpodbudno, kaj?!

LETEČI FOTOLABORATORIJI PROTI POŽAROM

Proti pogostim požarom v avstralskih stepah so avstralske oblasti pričele uporabljati leteče fotolaboratorije. Iz letala fotografirajo požare, slike takoj v letalu razvijejo in jih nato odvržejo gasilskim enotam, da imajo večji pregled o obsegu požara.

NENAVADNA SVETILKA

Nenavadno svetilko so do nedavnega uporabljali tudi eskiši, da so sem in tja razsvetlili temo polarnih noči. Neki ptič, ki ga imenujejo alk, se tako nažre rib, da ga je končno sama mast. Tega ptiča ustrelijo in enostavno potegnejo skozenj stenj in ga prižgo. Mast ubitega ptiča se začne taliti in tako vzdržuje plamen.

MESTO „ŠVEDSKO“ NA KITAJSKEM

Več ali manj duhovito poslovno domislico so si privoščili v nekem Kitajskem mestu, kjer je več velikih tovarn za vžigalice. Najbolj znane pa so v svetu seveda švedske vžigalice. Da bi izločili to konkurenco, so mesto prekrstili v „Švedsko“, da morejo na škatlice svojih izdelkov upravičeno zapisati „Narejeno v Švedski“.

Za kratek čas

vedno dve. Treh polovic ni. Prav tako nima smisla izraziti večja ali manjša polovica, ker ste obe polovici vedno enaki. Nato pa je zaključil: „Sicer pa itak nima smisla, to vam razlagati, saj večja polovica od vas sploh ne pazi.“

PRAZNOVERJE

Pred drugo svetovno vojno ljubiteljem filma dobro znani komik Leo Slezak je bil tudi velik ljubitel dobre jeda in pijače. Nekoč je svojemu kolegu pričeval, sledično zgodobico: „Včeraj zvečer sem bil povabljen na sijajno večerjo. Ko sem vstopil v obednico, sem prešel goste po svoji stari navadi in na svojo veliko grozo ugotovil, da sem trinajsti!“

„Seveda, si jo takoj popihal!“ je menil kolega.

„Kaj še,“ je odgovoril praznoverni Slezak, „enostavno sem jedel za dva!“

včeraj. Zato je ob obronku gozda iskal mesto, da bi zagledal železniško čuvajnico, ki si jo je prejšnji dan zapomnil. Dve sto metrov levo od čuvajnice je tista nevidna kurirska steza.

Čuvajnice ni našel. Na nekem parobku je na nočnem nebnu zagledal v daljavi silhuetu vsakih dimnikov, iz katerih je kdaj po kdaj švignil plamen. Nazaj mora.

K sreči se je zbudil tako zgodaj. Hodil je zelo dolgo, dokler se mu ni zazdela poseka, ki se je odprla pod njim, znana. Nedaleč od nje je zagledal čuvajnico. Razveselil se je, kakor da bi mu prav ta čuvajnica odprla pot v svobodo.

Skril se je med smrečje in oprezal. Daniti se je že začelo, a kurirjev še ni bilo.

Se je čakal.

A zaman.

Ni vedel, da so se včeraj kurirji umaknili pred Nemci in si izbrali drugo pot.

Ostat je sam. Tako sam kakor še nikoli. Hodil je ure in ure, da bi našel kurirsko taborišču. Hodil je ves dan in ura za uro je drobla njegov optimizem. Malodušje v njem je naraščalo. Hodil je vedno počasneje. Zemlja, povsod na svetu enaka in vendar povsod drugačna, ga je priklenila nase. V njeni vseobširni svobodi se je čutil ujetega bolj kakor pred dnevi in ujetniškem taborišču.

Bežal je in sam ni vedel kam. Na tem slepem begu ga je ujel večer in oglašal se je glad. Včeraj zjutraj je jedel zadnjici v kurirskem taborišču. Nekje v teh gozdovih. V taborišču, ki ga je iskal in ni našel. In kakor nalašč se je osorej prevlekel še nebo s temnimi meglamini in začelo je snežiti. Najprej so padale redke snežinke, nato pa se začele visipati v vedno gostejših krogih. Padale so mu na lase, se topile in mu v neprijetnih potokih lile za vrat, se mešale z znojem in — če je obstal — postajale ledeno mrzle. Dragocena toploota mu je puhtela iz razmočene obleke.

Loteval se ga je brezup. Ni iskal poti. Izmučen se je slepo gnal navzgor, navzdol in zopet navzgor, ujet v črni prostor gozda in noči. Spodnik se je ob kamenje in korenine. Padal, vstajal, se zadeval ob drevesa, kakor ob rešetke ptič, ki so ga pravkar zaprli v kletko. Toda še je šel. Še je hodil. Še se je zadeval. Se spodnikal. Padal. In vstajal. In po vsakem padcu je bil slabotnejši in po vsakem padcu bolj obupan. Nič več ni mislil. Mehanično je pregibal noge. Samo nagon po samohranji ga je gnal naprej. Ure in ure. Kdo ve koliko časa.

Mika Klinar:

Gozd je postajal redkejši. Sonce je že zdavnaj zdrhnilo z hribe. Mraz je vedno bolj pritiskal. On ga ni čutil. Iskanje za tovarišem in blojenje po gozdu ga je ogrelo.

Irwinga ni našel, dasi je pozabil na vsako opreznost in ga celo klical. Toda le odmevi so votlo zamirali v bregovih.

— Ujeli so ga, ujeli, — se je oglašalo v njem in občutje krvide, da je v sili zapustil prijatelja, ga je zopet zjelo. Niti robček, ki ga je našel in ki ga bo lahko izročil Irwingovemu dekletu, te krvide v moralno občutljivem Johnu ni moglo zmanjšati.

Irwingovo dekle? Niti pozna ne, a verjamem, da jo bo našel in ji izročil poslednje, kar je od njenega fanta ostalo. Pri Irwingovih starših bo povprašal po njej in povedali mu bodo.

— Joj, kakšen optimist! — je vzduhnil. Misel, kako se bo vsaj skromno oddolžil Irwingovemu spominu, ga je zapeljala. Pozabil je, da je v tuji deželi, da ne pozna razen Rosite in partizanskih kurirjev, med katerimi sta z Irwingom preživelata eden dni, nobenega človeka. In vendar je upal, da se bo izmolil iz te neznane dežele. Jutri bo počakal partizanske kurirje. Saj bodo šli kakor vsak dan in popeljali ga bodo mimo vseh nevarnosti naprej, tja na osvojeno ozemlje, o katerem mu je pravila Rosita in o katerem so mu te dni pripovedovali tudi kurirji. Na prvo osvojeno ozemlje bo prišel že v enem dnevu. En dan bo popabil, da ga bo preholil. Tam je tudi angleška vojaška misija. Potem bo šel naprej (ime je že pozabil) naše veče osvojeno ozemlje, kjer pristajajo zavezniška letala in odpeljal se bo v svobodo.

Letala, letala, letala...

Od nekod, iz daljave je začul protiletalske sirene. Kmalu nato pa je zaslišal še seboj skozi večer brnenje letal. Letala so nad Nemčijo. Če se kdaj srečno vrne domov, bo vsakomu povedal, s kakšnim občutkom jih je poslušal ta trenutek. Noben glasbenik bi ne znal ustvariti tako čudovite